

309426

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5. } టెన్ పట్టణము 1918 సం॥ జూలై 12 వ తేది శుక్రవారము } 87
 సంపుటము. 71 } కాశీయ ప్రవాహ సంవత్సర ఆమాత్య మాస శుక్ల చతుర్థి. } సంచిక ౮౭

సర్వవృత్తిక విషనంబీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు) రిజి.
 దుఃఖముతో నయ్యవారు సంకోచముతో పోవుచును,
 గుణములేకగి రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వాలి.
 ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దుండ
 వంసిన యెక్కొక ప్రకృతి. అండ్రి
 మూసాని, జేయలేవలెనవే పో
 ద్రగాంచబడియున్నది. ఎన్ని దినవా
 లునుగన గుణముగలవాడు
 తేలునకు మాత్రమే కాక ఎల
 కుక్క, పాము, బట్టి మొదల
 విషజంతువుల కాటులకు నవరూ
 గింనును. కెలపాకట్ 1-8 0-8-0
 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డబ్బా పాకట్
 కెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి జేయ.
 ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు రిపింనుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వాలి.
 కర్తవ్యము 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియమింపబడును.
 చిరునామా:— ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
 1.6 కెంకటేశ్వరమ్మ, వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మదరాసు.

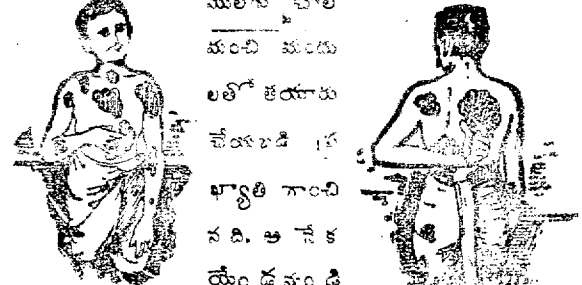

శ్రీమదాంధ్ర బహండ పురాణము.

(నవ్య కావ్యము.)
 గాంధీమహాశయి విశిష్టములగు పదమేసిమంది పురాణాచార్యుల
 నిరంతరము ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కలభేదము లే
 కరిగి ఆచారవ్యవహారము తెల్లబట్టునా? ఈ మొదల
 విషయము లెన్ని యొ యిందు సుప్రముగవిరచింపబడియున్నవి
 గాంధీమహాశయి గ్రంథములై మంచి మార్పుపొయియున్నవి
 శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
 తైలి:— ముద్రణము, ముద్రాపత్రము, భాషానిర్వహణ
 5000 పద్యములంతవలె, మంచికాగితములపై అచ్చు. కావీ
 తైలి ధర రు. 1-8-0. పోస్టుఖర్చులు జరు.
 (26) జనమంచి శేషాద్రిశర్మ
 కేసుగు పండితుడు, ముగ్గురిసిపర్ ముద్రాణము, కడప

తామర తైలము.

కబ్బి 1-8 0-8-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 రాజరాజి గుర్రుల తామరతైలము పూతినాక
 ములకు చాల
 మంచి మందు
 లతో తయారు
 చేయబడి ప్ర
 ఖ్యాతి గాంచి
 నది. ఆ నేక
 యేండ్లనుండి
 యున్న తామర నాలుకైదుసారులు రాచిన లోడనే పోయిన
 దని వేలమంది మాకు వ్రాసియున్నారు. కాన తామర తీట
 ఏనుగ గజ్జి మొదలగునవి గలవారందరూ ఈ తైలమును ఒక
 సారి వాడి చూడ గోరెదము. దీనిని రాచిన మంటయొందదు.
 చర్మము నలునెక్కుదు, పుండు పడదు.
 అచ్చు తాంబెనముడిపో,
 109, కేసరిగోడ్డు పోస్టు, 98 జవాంగీరవిధి, బార్డి పుకెట.

ఆంధ్ర పత్రిక

1.7-18 మొదలు చందావివరము.
 దినపత్రిక సంవత్సరం
 చందా సం॥ గు రు. 18-0-0 18-8-0
 6 మాసములకు 9-0-0 9-12-0
 3 ,, 4-8-0 5-8-0
 1 ,, 1-8-0
 వి. పి. ఖర్చులకు వేరే తమకు భరించవలయును.
 లోకలు చందాదారులకు మాత్రము
 దినపత్రిక చందా సం॥ గు 16-0-0
 6 మాసములకు 7-12-0
 3 మాసములకు 4-0-0
 1 మాసములకు 1-8-0
 విడిపత్రిక 0-1-0
 వారపత్రిక సంచికతో
 చందా సం॥ గు 3-0-0 4-0-0
 మేనేజరు : ఆంధ్ర పత్రిక.

ఆంధ్ర విద్యాభివృద్ధిసంఘము

1918 సంవత్సరమునందు ఇంటర్మీడియేటు
 బి. ఏ. పరీక్షలందు నెగ్గి ఇంజనీరింగు పరీక్షకుగాని
 వైద్యకరీక్షకుగాని చదువదలచిన విద్యార్థులకు
 ఆంధ్రవిద్యానిధినుండి ఒకటిరెండు విద్యార్థి వేతనం
 బుల నొసంగుట కేర్పాటు చేయబడును. కాన
 విద్యార్థి వేతనంబులను బడయ గోరువారు వారి
 గుణగణంబులతో నీ క్రింది వారికి వెంటనే దర
 ఖాస్తులను పంపుకొనవలయును.
 ఆంధ్రవిద్యానిధి
 కార్యదర్శులు
 7, తింటుకెట్టివీధి, మదరాసు.

1 ఆంధ్ర సంరక్షణ:— ఒకసంచిక (ఆనేకమాత్రం
 విషయములగు లెక్కగ్రంథముచక్కనివ్యాసములు) 0-1-0
 2 వర్ణావశ్యకత:— (వర్ణావశ్యకత త్రవ్వకము గలచేలా
 మలకముగా పోషించును. జాతివ్యవస్థలకు మందు. మతాభి
 మానులకు విందు.) (1218) 0-8-0
 3 జన్మాంతరము:— (పూర్వోత్తరజన్మలకు సాధిం
 చును. మరణభీతిని హరించును.) 0-8-0
 పోస్టుఖర్చులు జేయ:— ఇట్లు వ్రాయుచు:—
 కాశీవాడ } గోవిందరాజు హరిశ్చంద్రరావు.
 గోవాపరి జిల్లా }

ఆంధ్రోద్యమము.
 మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి
 సభ్యుల సంఘాక్షిపేట, సభాక్షిపేట, యజ్ఞసభ్యుల
 ములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములగులపు.
 కెల రూ 1-8-0. పోస్టేజి జేయ.
 ఆంధ్ర పత్రిక కార్యాలయము, 7, తింటుకెట్టివీధి,
 మదరాసు.

ఆత్మజ్ఞానము.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మనిర్వహణ.
 దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయవిద్య
 గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. ఏ.
 చిన్నలైజా చక్కని గ్రంథము. కెల రు. 0 8-0
 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 పోస్టుఖర్చు 212, మదరాసు.

విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో,
 మాంటు రోడ్, మదరాసు.
 ఇక్కడి తెలుగు పుస్తకములన్నియు న్యాసములై
 కెలకు దొరుకును. క్యాటలాగు కావీరము.
 గాడ్డరు. అచంట-లక్ష్మీవతి, బి. ఏ. ఏ. ఏ. ఏ. ఏ. ఏ. ఏ.
 (1918-1919) మేనేజరు.
 విజ్ఞాన చంద్రికా బుక్కుడిపో, మాంటు రోడ్, మదరాసు.

తెంగుల చిత్ర పత్రిక
 ప్రతి 1-8 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
 పోస్టుఖర్చు 212, మదరాసు.

శారదాంబ
 ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యను నాటకము.
 సంఘము సాచార సంస్కరణములను నిూర్ణ
 వినిపించుజూపబడినది. అందరును వినిపి పర
 విలయము. కెల 4 అంశాలు. పోస్టేజి జేయ.
 ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
 7, తింటుకెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతంజనము

చక్కని కబ్బితో సహా సీసా 1-8 కెల 0-8-0
 తెలనొప్పును మాన్పును
 పార్శ్వపు నొప్పులకు ఖా
 దోలును. నాయువు
 పోట్లు మృత్యువును.
 ను నానగలిగి యుండును.
 ప్రతిమంట నుండవలసినది.
 వనమూలికలచే హింసాచేరేమందు
 తయారుచేయబడు మంచిమందు.
 విజ్ఞకములలో కూడ దీనిని పొందుచున్నాడు
 అమృతంజనము డిపో బొంబాయి, మదరాసు.

జారీ పేజీల రూపా 7-12, రూపా 15-8, రూపా 38-12,
రూపా 77-8, రూపా 387-8.

రాజకీయ సంస్కరణములు

ప్రతిభాపితామహము: ప్రజాభిప్రాయములు.

కన్యాశుల్కము.

మాంటాగ్యూ-మెయ్యన్ పద్ధతి ప్రకారమునందలి క్రింది మిగుల మనోహరముగ నుండుటచే, వానిని పరిచయమునకు మిగుల హాసరూపముగా వర్ణించియుండెడిది. తత్సంస్కరణ కర్తలచే వ్యక్తపరచబడిన పురోవృద్ధి నెడల సానుభూతిని, మార్పు నెడల ఆశక్తిని నిజమని విశ్వసించి మోసపోవుట తటస్థమన. ఈ నివేదికమునందలి ప్రతి పాత్రానుబంధమును దాని భావ సమన్వితముగ యొక గొప్ప నూత్ర ముడచింపబడి యున్నది; కాని దాని వెనుకెట్లు చేయవలయు మిగుల జాగ్రత్తతో వర్ణించవలె నను యొక సవరణము కావలయును. ఈ విధముగ నాదములకు ఫలితముగ ఆసంపూర్ణమై, మనః పూర్వకముగాని యొక సంస్కరణ ప్రజాభిప్రాయము ప్రకటితమై నది. ఇదియే యాధారముయొక్క ప్రధాన స్వభావము. ఇందలి ప్రధాన రాజకీయనూత్రములు మాత్ర ముదాహరణములై, దోషవిరహితములై, యెల్లర మానసికముల నాకర్షించుచుండెను; కాని వీని ఆచరణ విషయక చర్చ రమ్యమృత్యుకలి అనిశ్వాసపూరితములై, పురోవృద్ధినిరోధక నూత్రములై వెనుకంజవేయుచుండెను. ప్రభుత్వ లింగమును సులభముగానిది, మిగుల వేగముగ పనిచేయు స్వభావమునందుండి యాధారముయొక్క బహిష్కృతాభిప్రాయము; కాని కార్యాచరణమున మాత్రము బహుళ సంఘ నిర్మాణముచే నది యెక్కువ కలగవలయునని కారణభూత మగుచున్నది. "రాజకీయ ప్రతిష్ఠాపనములే ప్రజాస్వాభావమున మార్పు కర్తవ్యములై యుండును" ని యీ నివేదిక మంగీకరింపుచున్నది. కాని పిమ్మట ప్రధాన విషయములలో ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఆభిప్రాయము లాచరణమునకు రావలెననియు, యధాప్రకారముగనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యిచ్చనచ్చిన కాసన నిర్మాణమున కనుగుణము లిగినవిట్లు యుండవలెననియు యీ నివేదికము నాగొనచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ నుండవలె నని యే యీ వాక్యముల యుద్దేశ్యము. ఆర్థికాది విషయములలో కాసన సభాసభ్యులను లింగము పూర్వమునలే నే సలహాగ నుండవలెను. ఇతర విషయములలో కాసన నిర్మాణము గావించుటకు రాజప్రతినిధి యొక్క సభలపై వాధారపడి యుండవలయునని లేదు.

* * * * *

ఇక రాష్ట్రము పరిపాలనముగూర్చి చూచితిమి. ఈ విషయమునగూడ మాటలయందు యుద్ధాభిప్రాయము ప్రస్ఫుటముగ నున్నది. కాని యిది కర్మ ముద్ధానమునందలి విభజననూత్రముల గలిగియున్నది. పరిపాలనమును వివిధకాఖ్యలకు విభజించుటవలన యొకపాలనా విధానము లేకుండుటయు, ప్రజా ప్రభుత్వములకు అనవసరమగు స్వర్గము గలుగుటయు సంభవించును. ఇండియా కార్యదర్శి జీతమును బ్రెజిడెంట్ ధరింపవలెనని యీ నివేదికము నూచించుచున్నది. ఇది కాంగ్రెసు వాంఛా నానుగుణ్యముగ నేయున్నది. కాని కొంత కాలమువరకును ఆంగ్లేయులు యధానంతరమున స్వీయ పునర్నిర్మాణమున నిరుగ్నులై యుండును. కాన యందలి ఫలితము మన కవిరళకాలమున చేపూరజాలదు. కావున పార్లమెంటువారికి త్వరలో హిందూదేశ విషయక చర్చ యుండెనట్లును దీక్షతో కృషి సలహాజాలదు. ఇంతేగాక, యొక సామ్రాజ్య మంత్రులగు నిర్మిత్యులగు ననియు అందు భారతదేశము కలసదేశముల వలె ప్రాతినధ్యము నందియుండు ననియు నోచుచున్నది. కావున పార్లమెంటరీ సంఘము యుండవలెనని నది నూతన కిది సమ

6. పోస్టాఫీసు 5 సంవత్సరముల గొక్కపు సర్టిఫికేటు ననింగు బ్యాంకి పనిచేసే యేహోస్టాఫీసులో వైసను ఎప్పుడై నను కొనవచ్చును. ఏ ఒక మనిషియైనను రూప 10,000 లు గలిగి మొత్తమునకు మించి ఉంచుకొని యుండగూడదు.

7. ఆర్థిక సంవత్సరముల కాలములో ఎప్పుడైనను జాతీయ పోస్టాఫీసువద్ద ఈ సర్టిఫికేటులు, వాటికి మొదలు చెల్లించియున్న మొత్తమునకు ఏసందర్భములో గాని తక్కువ గా డుండు రేట్లప్రకారము గొక్కముగా మార్పుకొనవచ్చును. ఈ వివరములను ఇతర వివరములను ఏ పోస్టాఫీసు వద్దనైనను తెలిసికొనవచ్చును.

ఎల్. డేవిడ్స్, ఆర్టింగు చీఫు సెక్రటరీ.

యముకాను. ఆంగ్లదేశ ముండిగిరితియం దుండి, కలనరమున నున్న సమయ మున మాంటాగ్యూ గారు మరొక బాధ్యతను ఆదేశపు మెడకు చుట్టుచున్నారు. ఈ విధముగ వాదానులు చేరు, గ్రాండు కమిటీ, పార్లమెంటరీ కమిటీ మున్నగు సంఘముల నేర్పడుటచేతన, కార్యనిర్వాహక వర్గమున నీక సెక్ భారతీయని నియమించుటచేతను భారత దేశజులకు న్యామోహితుల గావించి, ఆంగ్లో ఇండియనుల స్వార్థముల సమర్థించుటకు కీ విధానమును బూసుకొనుచున్నది. ఇందువలన నెట్టి లాభమును లేదని వేరే చెప్పవలయునా?

* * * * *

ఈవిధానము బ్రెజిడు ఇండియావెడలనేగాక, స్వదేశ సంస్థానులయెడల గావించు వాదానవిషయమున గూడ ఆంగ్లాప్రేరేపకముగ నున్నది. ఈసంస్థానముల విజేత, ఆంతరంగిక పరిస్థితులు భాగగ ను ర్విపబడినవి. కాని యాప్రదేశములలో నున్న 700 లక్షలమందిని ఆభివృద్ధి పరచు నూతన ప్రయత్నము గానరావు. ఈసమయమున మూసువిషయములు నివేదికమున గమనార్హములు:

- (1) స్వదేశ సంస్థాన ప్రభుత్వముల గూడ బాధ్యతాయిత్యములకు జేయుట.
- (2) ఆ దేశ ప్రజలకు అభివృద్ధి దేశవిషయ నిర్ణయమున పాల్గొన ననుమోగుట.
- (3) ఈ సంస్థానములు తమ ఆంతరంగిక, బహిరంగ పాలనావిధానముల నిర్మాణముగ సాగింప వీలుకలుగునట్లు వారి సంధిపత్రములను, సవరణల మార్పు సొందించుట.

ఈవిషయములలో సెక్కుటెనను ఉదారపక్షము వాడగు ఇండియా కార్యదర్శియొక్క ఉదారపక్షము కార్యరూపమును చాల్చలేదు. స్వదేశసంస్థాన ప్రభుత్వ మొకరాజుచే నిర్వహింప బడుచున్నదని అంగీకరింపుచు, రాజభక్తికిని, వీరి లక్షణములకును యిట్టి పాలన మనసరమని మాంటాగ్యూ గారు నడిచియుండిరి. ఇట్టి రాజభక్తియే కాబోలు సంస్థానాధీశుడు సంవత్సరములయందు విజేత యువతియగు తనరాజ్యో తనదేశమున కావల కాలము గడుప ప్రోత్సాహ పరచునది! ఇట్టి పరిపాలనమే కాబోలు తన ధనమునొసంగి సాహుకారుని కార్యాచరణను ప్రోయింపజేరేపించునది! ఇట్టి ప్రభుత్వమే కాబోలు తన యూరోపీయను స్నేహితుల లాభమునకై జేయును ప్రజలను వీడింప నుత్సాహమును పురోవృద్ధిని! మనకు రాజభక్తికి జూపువారి ఆభిప్రాయములేయే నూతనాభిప్రాయములను వారై బొమ్మల అన్యాయమని మాంటాగ్యూ గారు, మెయ్యన్ పద్ధతి గారు ఆభిప్రాయపడిరి. తమతోడిచాలిన నూతనాభిప్రాయముల డెయిలుకంటె నెక్కుడు సేన యేదిగలదు?..... కాని స్వదేశసంస్థానములలో నెట్టి మార్పులుగలిగినను, అవి కాలక్రమమున నూతనాభిప్రాయ వ్యాప్తివలన గలుగవలెనే గాని, బ్రెజిడు ఇండియాలో ని మార్పు లవలగలుగరాదని మాంటాగ్యూ గారు వచించుట తగదు. కాని యిట్టి నూతనాభిప్రాయ వ్యాప్తికి ఆంగ్లదేశము గూడ ప్రోద్బుధుడు నిధ్యుక్తమని మాంటాగ్యూ గారు మరచి యుండిరి. ఈ సంస్థానములయందలి నిరంకుశాధికారమును నిరుత్సాహపరచి, కాసన బద్ధతకు పరిపాలనను పాలక పాత్రకుల కిరువురును తేలదాముకను నొక మాటను మాంటాగ్యూ గారు వచించవలెక పోయిరి.

* * * * *

స్వదేశ సంస్థానాధీశుల సభ ఆవసరమని మా ఆభిప్రాయము. ప్రధానసంస్థానాధీశుల 1916-17 సం॥లలో జరిగిన మహా సభలలో పాల్గొనలేదని మాంటాగ్యూ, మెయ్యన్ పద్ధతి గార్లంగీకరించియున్నారు. అయినను, అట్టి రాజుల సంత్పత్తికై యిట్టి నూతన సభా నిర్మాణము గావించుచున్నారట అసమంజసము. ఇట్టి సంస్థాన ప్రతినిధులుగలయొకసభ యుండవలెనని మా ఆభిప్రాయము. కొందరు రాజులు సభయందు సభ్యులుగ నుండి దలంచుకొనినంత మాత్రముననే ఇండియా కార్యదర్శి నిరంకుశాధికార ప్రాబల్యమునకై వారిని యుపయోగింప తలచుచున్నారు. ఇందులకు బ్రెజిడు ఇండియాలో ప్రతిపాదనలను తీవ్రముగ నుండుటకు సంసిద్ధులులేదు. అట్టి రాజులను జూచిన మాకు ఏ చారము కలుగుచున్నది.

బి. పి. వాడియా

గార్ల మాక్సిము వ్రాయుచున్నాడు:— నేను "స్వదేశోద్యమము" అను విషయమై ప్రచురించిన కరపత్రమున నిట్లు వ్రాసెడిని. "స్వదేశమును చేరికొను కృషికులును పల్లెల యందలి రైతులు ఆంగ్లభాష నభ్యసించువారు మనము స్వపరిపాలనమునకై చేచియుండిన యెడల చు న జాతి వివాదమునొందగలదు. కాని, తక్షణమే హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము లభించునెడల, నిద్రాసంధులమున్న భారతజాతీయజీవము, జాతీయప్రతిష్ఠాపనముల మూలమునను, జాతీయభావలవలనను పునరుద్ధరింపబడుటయు, అందుచే నాదేశము ప్రపంచ సేవజేయుటయు తటస్థమగలదు. కావున స్వరాజ్య సమస్య రాజకీయముగాని, సాంఘికముగాని కాదనియు, మన ఆత్మసంరక్షణమునకును, ప్రపంచలాభమునకును అవసరమనియు నా ఆభిప్రాయము."

ఈ ఆభిప్రాయానుగుణముగ మాంటాగ్యూ మెయ్యన్ పద్ధతి సంస్కరణములను తిలకించినప్పుడని మన జాతీయాత్మ వివాదకారకములని నాకు స్ఫురించెను. ఈసంస్కరణకర్తలు ఆశీసు పూతులూ, కారా అని నాకు నందియు కలిగెను. వీరు కేవల మాది భౌతిక భావములే తమ నివేదికయిన వెల్లడించి యుండిరి.

మనము నిరంకుశాధికార పాలనముక్రింద బానిసలవలె నున్నామనియు, ప్రస్తుతిపాలనా విధానము మనలను ధరించు గావించెననియు, అయితే కాసనమునల బలహీనులుగ జేసెననియు, మన విద్యా, పాఠశాలకాఖ్య, లక్ష్యముతో తిలకింపబడుచుండెననియు, మన వాణిజ్య వ్యాపారములు పరాధీనములైనవనియు, భారతీయులు యూరోపీయుల కంటె తక్కువ వారుగా పరిగణింప బడుచున్నారనియు మున్నగు నీ విషయములన్నియు ఆటులుండ, భారత జాతీయ దేహము సామ్రాజ్య ప్రతిష్ఠాపనముచే కుంభలాబధమై, ఆత్మను గోల్పోవు ననాయమున బడియున్నదని యెల్లయు ప్రహింపవలెను.

పురోవృద్ధి విషయములలో సామ్రాజ్యదేశములకంటె భారతదేశము ముందంజ చేయుచున్నదని నావృత్తికావ్యము. సామ్రాజ్య నాగరకము ధనజీవిత నారాధింపుచు, కేరీసాధ్యము ననుభవించు చున్నదనుట సత్యము. అచ్చటి ప్రతిష్ఠాపనములు దివ్యమైనవి అంగీకరింప వచ్చును. కాని బ్రిటు జర్మనీ ఫ్రాన్స్ దేశముల ఆత్మ, భారత జాతీయాత్మకంటె మిగులచిన్నదనియు, అందుచే నానికి భారతదేశమునకుగల ఆధ్యాత్మిక దృక్పథము లేదనియు చెప్పవలసియున్నది.

మాంటాగ్యూ-మెయ్యన్ పద్ధతి ప్రకారము లాచరణమునకు వచ్చిన యెడల భారత జాతీయాత్మ వివాదము సాధ్యమగును. ఈసంస్కరణ కర్తలు భారతదేశము ప్రపంచ నాగరకమున కెల్లుంపకరించునో గ్రహించవలెక, మిగుల సంకుచిత దృష్టితో వర్తించిరి. నిదేశీయ నిర్మాణమున నిట్టి ఆధిభౌతిక విధానమునలని భాగదేశము తన జ్ఞానము ప్రపంచమున కెరజల్ల వీలులేక పోవుచున్నది.

ఇటీవల బయలు వెడలియున్న చిన్న జాతివాగు ప్రాచీన జాతీయము మనలను పాతీయగజేసిరి. ఇరువురు మనుష్యులు తమ కార్యఫలమును గుర్రెంగక వర్తించుచున్నారు. మన ఆధ్యాత్మిక నాగరక వ్యాప్తిచే, యీ చిన్న జాతివారిని రక్షించుట మనవిధి. ఇందులకు స్వయం నిర్ణయ నూత్రమే మనకు సహాయము చేయగలదు.

భారతీయుల మగు మనము మనదేశమును ప్రేమించుచుంటిమి. ఈ దేశమునందలి ధనుశుగంధిని, ప్రపంచమున నీదేశమునగూర్చి దుర్భిప్రాయముల వ్యాపింప మనము పూనుకొనలేదు. ఈ అన్యాయప్రణామము చాలకాలమునుండి బయటచున్నది. ఈ సమయమున మన రాజకీయనాస్థిత్యవిధానము నవలంబింపవలెను. లేదా మన ఆత్మల గోల్పోవలెను.

డాక్టరు సుబ్బాస్వామి అయ్యరుగారు. మహాము రూలర్లు, కాంగ్రెసుసభ్యులను యీ సంస్కరణనివేదికమున సంపూర్ణముగ తిరస్కరింపవలెనని నా ఆభిప్రాయము. ఈ విధానము స్వయంనిర్ణయ నూత్రమునకు విరుద్ధముగనుండి, యీ నూత్రము నామోదించిన మిత్రముండెలివారి ఆభిప్రాయములకు ప్రతిపాదనముగ నున్నది. స్వదేశీయములగు కాంగ్రెసు, మస్లింలీలు చేసిన సంస్కరణ నూతనము అలక్ష్యముతో జూడబడి, తిరస్కృతములైనవి.

కాంగ్రెసు-మస్లింలీల విధానము దోష సమన్వితమని యొప్పుకొనినను, మన ప్రభుత్వమువారిపట్టున కేవలనిశేపనియేమిలే

ఆంధ్ర పత్రిక

1918-వ సం॥ జూలై నెల 12-వ తేది

శుక్రవారము.

ఆంధ్ర దేశము - పరిశ్రమలు

ఆంధ్రదేశమునందు వ్యవసాయము వ్యవసాయమునకు సంబంధించిన పనులు ప్రజలకు జీవనాధారముగ నున్నది. ప్రజలయందు 100-కి 80 మంది ఈ వృత్తుల వలననే జీవించుచున్నారు. వ్యవసాయవృత్తి పెద్దపట్టాదారులకు సుఖజీవనమునకు సాధనముగ నున్నది. చిన్న పట్టాదారులకు సుఖజీవనమునకు సాధనముగా కున్నది. వ్యవసాయదారులందు 100-కి 80 మంది రెండు యెకరములు తక్కువ భూమిని గలిగి యున్నారు. ఈ చిన్ని పట్టాదారులకు పేరుగల వ్యవసాయము జీవనమైనను పనిపాటులు జీవనమని తెలియుచున్నవి. చిన్న పట్టాదారులు స్వతంత్ర జీవనమును గలిగి యున్నను సుఖజీవనమునకు సాధనమును గలిగి యుండరు. వ్యవసాయమువలన వారికిగల రాబడి పనిపాటులు చేసి జీవించెడి వారి రాబడికి తగ్గియుండును. వారికి కుటుంబ పోషణమును జేయుచు సంసారస్థితిని గాపాడుట దుర్లభముగ నుండును. సంసారస్థితిని గాపాడుటకై వారు అప్పులపాడై ఆజన్మాంతము ఋణగ్రస్తులై యుండురు. అప్పులయందు మునిగి తేలువారికి సుఖజీవనము ఆత్మగౌరవము దుర్లభము. గ్రామస్థులందు నివసించెడి రయితులు పనివాండ్రు కడుపునిండ కూడులేక నుపప్పులందు మునిగి తేలుచు దుర్భరదశయందు ఆజన్మాంతము సంసారభారమును నిరుత్సాహముతో వహించుచుండురు. అధికశాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించినటులు భరతఖండమునందు తలకు ఆదాయము రూ 24 అయినచు రూ 10 అయినను జీవయాత్ర దుర్భరముగ నున్నది. వ్యవసాయము జీవనపోషణమునకు ముఖ్యధారమైన దేశమునందు ఆవృత్తికి సంబంధించిన పనిపాటులవలన జీవించెడివారు అనేకులుండురు. వారును రయితులవలె నాజన్మాంతము నిరుత్సాహముతో నిర్ణయములేకను జీవయాత్రను గడపుచుండురు. సామాన్యాధిక్యత కేవిధమయిన భంగము గలిగినను జీవయాత్రయందు నిత్యోత్పత్తిములు జరుగుట దుర్లభమై ప్రజలకు నిస్సహాయస్థితి సంభవించుచున్నది. ప్రజల ఈ నిస్సహాయస్థితిని వర్తమాన మహాస్పృహము ధ్రువపరచుచున్నది. చల్లకల్లి వుయ్యారు గుడివాడ మొదలగు ప్రదేశములందు సంభవించిన యల్లరులకు ప్రజల యాధిక్యతయే మూలకారణము. యధమువలనను కారణముండియును కారణము లేకను అన్ని వస్తువుల ధరలు మిక్కిలముగ పెరిగినవి. యధమువలన దిగుమతి వ్యాపారము తగ్గినందున విదేశీవస్తువుల ధరలు మోచుట సహజము. బట్టలధరలు రెట్టింపు పెరిగినవి. ఇతరవస్తువుల ధరలును పెరిగివి. ప్రజలకు జీవనపోషణభారమును వహించుట దుర్భరముగ నున్నది. ఇట్టి విషమపరిస్థితులందు అల్లరులు అరాచకకృత్తులు సంభవించుట సహజము. క్రస్తుము వ్యవసాయతరుణమునందు జనులకు పనిపాటులు

గలవు గాన నల్లరులు ఆగినవి. పనిపాటుల తరుణము పోయినతోడనే తిరిగి అల్లరులు పొడసూపుటయును సంభవము. ఆ యల్లరులు పొడసూపుకుండుటకై ఆంధ్రదేశమునందును జీవయాత్రకు ముఖ్యసాధనంబు లయిన పదార్థముల ధరలను నియమించుటకు ప్రయత్నములను జేయుట యవసరమని తోచుచున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు బట్టలధరలు విపరీతముగ పెరిగినవి. ఇంకను పెరుగుటయును సంభవము. బట్టలధరలు పెరుగుటకు అభావము కారణంబైనను నాహారపదార్థములు పెరుగుటకు అభావము కారణము గాదు. అన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగుటయే దీనికి ముఖ్యకారణము.

సంసారమునందు అన్ని వ్యవస్థలు అన్యోన్య సంబంధమును గలిగియున్నవి. కొన్ని వస్తువుల ధర పెరిగిన నన్ని వస్తువుల ధరలు పెరుగును. జీవనోపాధి కవసరమైన యాహారముల బట్టల ధరలు పెరిగినందున నితరపదార్థముల ధరలును పెరిగినవి. ఈ సందర్భమునందు చిన్నపిల్లలకు చెప్పెడి చీను కథయందలి కార్యకారణముల వలె నాధిక్యస్థితియును నన్యోన్య సంబంధమును గలిగియుండును. జీవనోపాధి కవసరమైన ముఖ్యపదార్థముల ధరలు పెరుగుట వలనను నితరపదార్థములను అమ్మెడి వారును నాయాపదార్థముల ధరలను హెచ్చించుట యవసరమగుచున్నది. ఆహారపదార్థముల ధరలు పెరుగుటకు సహజమైన కారణములు గానరావు. గ్రామములందు ధాన్యము గలదు ధాన్యముల ఎగుమతికి సాధనములు లేవు. పట్టణములందు ధాన్యముల ధర పెరిగినది. గ్రామములందు రూపాయి కంటికి కనుపడుటలేదు. 100 కి 2 రూపాయల వడ్డీ నిచ్చినను సొమ్ము పుట్టుటలేదని ప్రజలు మొరలిడుచున్నారు. రయితులకు సొమ్ముపుట్టనందునను ధాన్యము తగిన రీతిని విడుదల గానందునను పొలముల ధరలు తగ్గినవి. రయితుల కష్టభూమిపైను సంసారస్థితియందు సయితము యధము విశేషమైన విపర్యస్తమును గలిగించినది. ఈ విపర్యస్తమునకు ముఖ్య కారణము ప్రజలకు వ్యవసాయము ముఖ్యమైన జీవనాధార మగుటయును పరిశ్రమలు లేకుండుటయును నైయున్నది. దేశమునందు జీవనపోషణమున కవసరమైన ధాన్యమున్నను నాగరిక సంఘమున కవసరమైన యితరపదార్థముల లేమిడివలన జీవయాత్ర దుర్భరమైనది. పాశ్చాత్య సంస్కరము పాశ్చాత్య వ్యాపారము సంసారసుఖమునకు అధికమైన యవసరములను గల్పించినవి. ఆ యవసరములకు భరతఖండము ముఖ్యముగ నాంధ్రదేశము పాశ్చాత్యదేశములపై నాధారపడి యున్నది. పాశ్చాత్యుల వ్యాపార పరిశ్రమ తంత్రములు భరతఖండమునందలి వ్యాపార పరిశ్రమముల నాశనము చేసి దేశమునకు ఆధిక్యస్థితియందును పరాధీనస్థితిని సంప్రాప్తముచేసినవి. ఆంధ్రదేశమునందు పూర్వకాలమునందు గల వ్యాపారము పరిశ్రమలు ఇప్పుడు మాయమైనవి. పూర్వకాలమునందు జనులకు జీవనోపాధికి సాధనములయిన నేత అద్దకము మొదలయిన పరిశ్రమలు ఇప్పుడు క్షీణించినవి. ఓడల వ్యాపారము పొగయోడల పోటీవలన క్షీణించినది. కాలువల వ్యాపారము రైలుపోటీవలన క్షీణించినది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వ్యవసాయ వృత్తిని నభివృద్ధి చేసినది. కాని ఆ వృత్తియందైనను వ్యవసాయ శుభస్థితికిని ప్రజల యోగ జ్ఞేయములకును నవసరమైన సంపూర్ణ వికాసమునకు సాధనములు లేవు. వ్యవసాయాభివృద్ధికి అవసరములైన ఉపవృత్తులు లేవు. జీవన

పోషణమున కవసరమైన యితర వృత్తులు లేవు. వ్యవసాయవృత్తి వికాసమునకు సాధనములైన ఉపపరిశ్రమలును జీవనపోషణమున కవసరములైన యితర పరిశ్రమలును దేశమునందు ప్రబలినగాని దేశసౌభాగ్యము సాధ్యము గాదు.

సర్వవిశ్వేశ్వరయ్యగారు మైసూరు ప్రజలకు జేసిన హితోపదేశము బ్రిటిషు ప్రజలకును ముఖ్యముగ నాంధ్రులకును వర్తించుచున్నది. ప్రజాదాయ పరిమాణము వృద్ధిగానంతవరకును ప్రజలయార్థికస్థితి బాగుపడనేరదు. ప్రజల యాధిక్యస్థితి బాగుపడిన గాని దేశసౌభాగ్యమునకు సాధన మేర్పడదు. వర్తమాన మహాస్పృహమువలనను నితర ప్రాంతవాసులకు గలిగిన లాభము లాంధ్రదేశ వాసులకు గలుగలేదు. కారణ మాంధ్రదేశమునందు పరిశ్రమలు లేకుండుట యని విచారించిన తేలుచున్నది. ఆంధ్రదేశమునందు గల జనుకనారయంత్రములకు యధమువలనను లాభము గలిగినది. ఆంధ్రదేశమునందు దింకను ననేకములైన జనుకనారయంత్రములను స్థాపించుట కవకాశములు గలవు. ఆంధ్రదేశమునందు దూది యంత్రములను స్థాపించుటకు విశేషావకాశములు గలవు. బొగ్గు దూది దేశమునందు గలను. బట్టలకు నూలునకు గిరాకి గలదు. కాని ఇంతవరకెవరును దూదియంత్రములను స్థాపించుటకు సాహసించలేదు. ఆంధ్రదేశమునందు పరిపాటు యధికమైనందున వడ్లమరలు విశేషముగ నిర్మితములైనవి. సంగ్రామము వలనను వడ్లమరల లాభవృద్ధులు విడితములైనవి. ధాన్యపు టెగుమతియును దిగుమతియును దుస్తరమైనది. రైలు బండ్లులేవు. ఎగుమతులు దిగుమతులు కొంతవరకు ప్రతిషేధింపబడినవి. వడ్లమరలందైనను నుప పరిశ్రమలులేవు. పిండిచేయుట మొదలగు నుప పరిశ్రమలు లుండిన యజమానులు లాభమును బొందియుండురు. ఆంధ్రదేశమునందు నూనె పరిశ్రమలను ఎరువు పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు విశేషమైన యవకాశములు గలవు. ఆంధ్రదేశమునందు కొబ్బరి, నేరుకనగ, నవ్వులు, ఆముదములు, అవిశలు, ప్రత్తిగింజలు మొదలగు నూనెపదార్థములు విశేషముగ పండుచున్నవి. ఆ పదార్థములు సహజరూపముననే విశేషభాగము ఎగుమతి యగుచున్నవి. పూర్వకాలము ఆంధ్రదేశమునందు ఆముదముల పరిశ్రమ విశేషముగ నుండెడిది. మట్టి నూనెల పరిశ్రమము ఆకర్షణను నాశనము చేసినది. ఇప్పుడు యధమువలన నాముదము నూనె ఎగుమతి గావలసి వచ్చినది ప్రభుత్వమువారు ఆముదములను పండించెడి వారికి సమపాయములను గలుగ జేయుదుమని ప్రకటించిరి. పండించిన ఆముదములు సహజ రూపముననే ఎగుమతి గావలసి యున్నది. ప్రభుత్వమునకు దూరదృష్టి లేకుండుటవలనను వారవలంబించిన వ్యాపార తంత్రమువలనను ఆముదపు నూనె పరిశ్రమ పాడైనది. దేశమునందు నూనెపరిశ్రమలను స్థాపించుటవలనను ననేకమైన యుపపరిశ్రమలను స్థాపించుట కవకాశములు గలవు. తాతాకంపెనీవారు పడమటితీరమునందు లక్షలరూపాయలు వ్యయము చేసి కొబ్బరినూనె పరిశ్రమమును నుపపరిశ్రమలను స్థాపించ దలపెట్టినారు. తూర్పుతీరమునందును నట్టి పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు విశేషమైన యవకాశములు గలవు. నూనె పరిశ్రమలవలన నుత్పన్నముగు నుప పరిశ్రమల వలనను నాంధ్రదేశమునకు విశేషమైన ప్రయోజనము గలుగ గలదు. నూనె తీసిన తరువాతను నిలిచి

యండిన పిండినుండి ఎరువులను జేయుటకు నీలు గలదు. వ్యవసాయము ప్రధానవృత్తిగల యాంధ్రదేశమున కీ పరిశ్రమ వలన వ్యవసాయాభివృద్ధికి సాధము లేర్పడగలవు. ఆంధ్రదేశమునందు పరిశ్రమలు వృద్ధిగాని ప్రజల యాధికస్థితి శుభప్రదముగా జాలదు. పాలక పాలితు లీ రహస్యమును గ్రహించి పరిశ్రమలను స్థాపించుటకై పాడుపడుట యవసరము.

యద్ద మారంభమైన తరువాతను పాలకులు పరిశ్రమలను వృద్ధిచేయుటకు పరిశ్రమ పండితుని నియమించిరి. వారివలన దేశమునకు గలిగిన లాభ మతీస్వల్పముగా నున్నది. ఇప్పుడు విజయ రాఘవాచార్యులుగారు సహాయాధి కారిగా నిర్ణయింపబడిరి. వారి నిర్ణయమున దేశమునకు ప్రయోజన మేర్పడునని నమ్ముచున్నాము. కాని పాలకులు జపాను దేశమునందు వలె పరిశ్రమ పండితులను నియమించి పరిశ్రమ నిర్మాణమునకు దోడ్పడిన గాని పరిశ్రమ నిర్మాణము సాధ్యము గాదు. వర్తమాన పరిపాలన దశయందీ యుదాగాచారణమునకు పాలకులు గడంగుట దుర్లభము భారతీయుల స్వరాజ్య వాంఛకు ఆర్థికసమస్య యొక ముఖ్యకారణముగా నున్నది. విద్యావంతులు వారి యాదాయమును భూములను గొనుటకు గాకను పరిశ్రమ నిర్మాణములకై విద్యోగించిన దేశమునకును వారికిని లాభము గలుగగలదు. ఇప్పుడు భూముల వెలుతుగ్గి ఆదాయము క్రమముగ రావపుడైనను నీ విషయము వారికి బోధ్యముగావలసియున్నది. పెద్ద పరిశ్రమలనె కాకను చేతిపనులను వృద్ధిచేసి గృహ పరిశ్రమలను స్థాపించుట కవకాశముగలదని మైసూరు సంస్థానమునందు జేయబడుచున్న ప్రయత్నములవలన విదితమగుచున్నది. ఆపద్ధతి నవలంబించి ప్రజాదాయమును వృద్ధిచేయుట ప్రజల శుభస్థితికి సాధనము. ప్రజలు సామ్యునకై కష్టపడుచున్న సమయమునందు పాలకులు ప్రజలకు సులభముగ ద్రవ్యము లభించెడి సదుపాయము నను నిర్ణయించి వారి నుద్ధరించుట ధర్మము. ప్రజల యాధికస్థితి సంతృప్తికరమైన సశాంతిని సంతృప్తి కిని గారణములు పోయి ప్రజలు భక్తి పరాయణులు గాగలరు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు

—: (౧౦) :—

రాజ్యాంగసంస్కరణముల ఉపయోగానుపయోగములను గురించి అభిప్రాయములు ప్రచురింపబడుచున్నవి. ఇంగ్లాండునందలి ఆంగ్లేయపత్రికలు సంస్కరణములు పరమోదారములని సంస్తుతించుచున్నవి. డెయిలీన్యూస్ పత్రిక "చరిత్రయందీ యుదారపుట్టును" అనియును మైప్పుపత్రిక "నునకాలమునం దింతకంటెను ప్రముఖమైన రాజ్యాంగవిధానము ప్రచురితము గాలేదు" అనియును మాన్చెస్టరు గార్డియను "రాజ్యాంగవిధానము ప్రజాస్వామ్యత్వ వ్యవస్థనుకాంక్షను విధానమును మించియున్నది. కాంగ్రెసు విధానము బ్రిటీషుపాలనవర్తననుకకు బదులు భారతీయ పాలనవర్తనను నాకాంక్షించుచున్నది. కానినియోజకవర్గ వ్యాకసమును గోరుటలేదు." అనియును, డెయిలీక్రానికలు "విధానవిమర్శనము సులభముగాదు. కాని లోకాభ్యుదయమును గోరువారలకు దానిని బరిశీలించునపుడు దాని ప్రాముఖ్యత విదితమగును" అనియును, ఈ విధముననే డెయిలీ తెలిగ్రాఫు డెయిలీన్యూస్ మార్నింగుపోస్టు డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెస్ అబ్జర్వరు అభిప్రాయములను

దెలిపి యున్నవి. అందు కొన్ని వ్యతిరేకము సంస్కరణములు జాతీయవాదులను సంతృప్తిని గలుగజేయుటకు వనియును సామ్రాజ్యవిప్లవమునకు సాధనములగుననియును తెలిపి యున్నవి. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు కమిటీ "సంస్కరణ విధానమునందలి ముఖ్యనిర్దేశములు అనుకూలముగ నున్నవి" అని తెలిపియున్నది. ఆంగ్లేయ వ్యతిరేకమును నేకగ్రీవముగను మాంట్రాసు మమ్ము ఫర్లు విధానము సాక్ష్యరచించుటవలనను నావ్యతిరేకము ఆంగ్ల స్వత్వ సంరక్షణమునకు భంగము గలుగదని నమ్మకము గలిగినదని ద్రువపడుచున్నది. ఆంగ్లాధికారమున కేమియును భంగము గలుగనపుడు భారతీయులకు విశేషమైన లాభము గలుగదనియును స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటీషు కాంగ్రెసుకమిటీవారు కాంగ్రెసు అభిప్రాయమును గనుగొనకనే సంస్కరణ విధానము బాగున్నదని తెలుపుట కేమి కారణమో తెలియకున్నది. అనంతర జాతీయముహాసభ సంస్కరణవిధానమును విమర్శించుట కవకాశమును గూడ నున్నది. రాష్ట్రీయ సభలును గూడ నున్నవి. అయితను నీ యభిప్రాయ నిర్ణయమును దెలిపి కొనకను బ్రిటీషు కమిటీవారు బాగున్నదని నిర్ణయించుట యధర్మము. కాంగ్రెసు ప్రతికూలాభిప్రాయమును దెలిపినపుడు వారిస్థితి యసంబద్ధము గాగలదు. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు సంస్కరణ విధానము నిరుపయోగమని ప్రకటించెను. సంస్కరణ విధానము విదేశనిర్మితమనియును స్వయం నిర్ధారణ ధర్మము నడకరించ లేదనియును నిరంకుశాధికారమునకు ప్రతికేయ లేదనియును భారతీయులయందు విశ్వాసము లేదనియును స్వరాజ్యమునకై నిరంతరాంతరము చేయవలయుననియును అయ్యరుగా రుపదేశించిరి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు ఉడపారించిన బర్నర్డు హాటనుగారి చాక్యములు వర్తమాన పరిపాలన దశయందు తరచోపాయము లేదని విదిత మగుచున్నది.

"భారతీయులు వయోవృద్ధులైనప్పటికిని తమకంటె పిన్నవారకు విదేశీయులవద్ద శిష్యులై, యెన్నటికి మార్పు జేందని విద్యావిధానము నవలంబింపుడు, నిరంతరము పాఠశాల యంతే జీవితమున గడువలసి నమ్ముచున్నది. భారతీయులను రాగులను గానించి, వారల వ్యక్తిత్వమును రూపుమాపి, నిరంతరభావములు మహావైతికాపరాధ మొనర్చుచున్నాడు. సంగ్రామమున ప్రజల రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును తొలగించుట ఆన్యాము. ఏలనన, అందుములమున వారి కీర్తియు ఆత్మగౌరవమును వివాళము నొందుకు. కాని యీ లోపములు ఆధిభౌతికాభివృద్ధివలన కొంతవరకు తొలగి పోవచ్చును. కాని, జయించి పిమ్మటగూడ వారిని నిరంతర పరాధీనతలోను గానించి, వారలకు శిశువులవలె పరిగణింపుడు, వారు తమ ఆజ్ఞావనవర్తకై మెలంకరెనని కాసింపుట మానవజాతి కంతకును మహాపరాధముగ పరిగణింపబడును!

పశువునుగారి భావములు మాంట్రెగు మమ్ము ఫర్లుగారిల సంస్కరణభావమునకు ప్రమాణములు.

మరొక స్వరాజ్యవాదిన బంధించుట

డిల్లీ స్వరాజ్యసమితికి సహకార్యదర్శి పండిత నేకరామ శర్మగారు దేశసంతోష కాననము రిచ ప్రకరణము ననుసరించి పట్టుకొనబడిరి. 4000 రూప్యముల జామీను నిూదను విడుదల జేయబడిరి. 17-న తేదికి కేసు నాయివా జేయబడినది. స్వరాజ్యవాదుల సంక్షోభమునకు పాలకులు పూనుకొనిరా యను సంశయము గలుగుచున్నది.

జైలయమురాజు - మహారాజును సత్కరించుట.

బ్రిటిషుమురాజు సాటియాల మహారాజును ఆర్ధవ ఆఫ్ రియోఫాల్డు విడుదలతోను జగదీశునందు డౌవెనులను ఆర్ధవ ఆఫ్ రియోఫాల్డు విడుదలతోను సత్కరించినను శుభవార్త భారతీయుల ప్రతిభకునిదర్శనము. యద్దములన భారతీయుల కొద్దప్రతాపమును స్థాండర్లు రణరంగములందు ప్రకటితమైనది. భరతిఖండమునందు స్వపరిపాలనస్థితి యేర్పడిన వారికొద్దప్రతాపముల విజృంభణమున కెంత యవకాశము గలగలదో పాలకవర్గ మాహింనుట సమంజసము.

జర్మను చాన్సెల్లరు రాజీనామ

కూల్టరుప్రభువు రాజీనామాఇచ్చినటులును హాకేపింజుగా రు ఛాన్సెలరుగ నియమింప బడుదురనియును జర్మను పత్రికలు ప్రచురించుచున్నవి. కూల్టరు ప్రభువుగారు యద్ద పరిసమాప్తి సందీపన సాధ్యమనియును విజయమువలన సాధ్యము గాదనియును తెలిపియుండెను. ఈ వర్తనమువలన జర్మకు వ్యాపన పక్షమునకు ప్రాబల్యముగలదని తెలియుచున్నది. యద్దము సాగుననియును సంది సాగదనియును మాహింపవలసి యున్నది. సాంఘికవాదులకు హింజుగారి నిరూపుకము ప్రతికూలముగా నున్నది. ఇయ్యది జర్మకు వ్యాపనపక్షమునకు దుష్ఫల త్వము గలిగించుట సహజము.

ప్రాచ్య సంగ్రామ సప్తావములు.

ప్రాచ్యబాగ్మమునందు యద్దప్రస్తాన ప్రక్రమణమునకు తగిన పోషణము నొసంగ హిందూదేశ పాలక వర్గాధీశము చేయటం చునవచ్చుననియును అధిని వేతముల ప్రతినిధులకు భరతి ఖండమునందు ప్రమేయము గలుగజేయ వలయుననియును కర్నూలు రెవెన్యూ మార్షింగు పోస్టు పత్రిక ప్రకటింపి. యద్దము ప్రాచ్యదేశమునకు వ్యాపించిన కొలది యద్ద నిర్వహణ భార మంతయును భరతిఖండము భరించుట యవసరము గావచ్చును. అట్టి పరిస్థితులందు భారతీయులకు స్వజాతీ పరిపాలనము నందును యద్ద నిర్వహణమునందును ప్రమేయము లేకుండవలయు ననియును నాష్ట్రీలియనులకు ప్రమేయము గావలయు ననియును గోరుట ధర్మ విధర్మముగా! మోంపేగు సంస్కరణముల వలన గలుగగల ప్రయోజనము ఇట్టిదియెనునని విదితమగుచున్నది.

డిల్లీసభ తీర్మానముల నాచరించుట.

చెన్నపురి దొరతనమువారు డిల్లీసభ తీర్మానముల ననుసరించి యద్దపరికరముల కమిటీయని, పరకుల కమిటీయని, నాకానిర్మాణపు కమిటీయని మూడుకమిటీల నేర్పాటుచేసి యున్నాడు. ఇందు ముప్పాతి క భాగము యూరోపీయులు, మిగిలిన వారు భారతీయులు గలరు. అనామ్యును నిలిచుర్కయ్యగారు రెండు కమిటీలలోను, మార్కెటాచార్యులూర్తి నాయుడుగారు రెండు కమిటీలలో నేమి వనలసి కచ్చి నది. దీనిని బట్టి చూడగ భారతీయులలో ఇంతకంటె యోగ్యులు మరెవ్వరు నలేరని దొరతనమువారి అభిప్రాయమో ఇంగ్లీషు వ్యాపారస్థులను, ఇంగ్లీషువర్తక సంఘముల ప్రతినిధులను ఈ కమిటీలలో కొల్లగా తురిమింపుట కంటె బరంపురము మొదలు రామేశ్వరమువరకును హోమూలయలు కాని భారతీయుల యివనను సభ్యులుగా నుండుటకు దొరకక పోయిరా?

ఎవరయో వీరు?

నారాయణ వామనలిలగారు పూర్వాశ్రమము నందు లోకమాన్య తిలకుగారికి నాయాది. ఇప్పడేయన క్రయస్త్రువుడు. అనామ్యును నగరములో ఆమెరికను మరాఠీ మిషన్ వారి పోషణముక్రింద చాలాకాలముండి, ఇప్పుడు సతారాలో వాసుమేర్పాటుకొని క్రైస్తవ సన్యాసియై, ఎరికవర్తకు లొకపయిస నయిన ఆడిగిప్రుయొకనని కీపడము పూని, హాయిగా నారాయణుడు నారాయణుని జలించుచు కాలమును పుచ్చుచున్నాడు. అదెందులననో గాని యామధ్య నారాయణ వామను తిలకుగారు ఇహలోక వ్యాపారముల కేగి నునన్యుకు ద్రిప్పి హోమూలయలను అడిపానీసాడు. ఈ యన అభిప్రాయములు ఈ జేశపు పత్రికలలో తంత్రముఖమున ప్రచురింపబడుటయే గాక లండనుకునూడ దయ్యరిగిన రయిటకు కంపెనీ వారివలన పంపబడగా లండను మైప్పుపత్రిక ఎంతో శుంతోషముతో ప్రచురించినది. ఈ మహావ్యక్తియే "తిలకు" అను నామము దేమోయని చాలమంది ప్రాయచున్నాడు. కాని నారాయణ వామనుడు నొప్పునంస్కృతి పండితుడు. అనేక గ్రంథములకు కర్త. కీర్తనకారుడు. మరాఠీభాషలో రామా యణమునలె శ్రీస్త్రామణమును మహాగ్రంథమును వ్రాయువాడెను. ఈ పనిని సతారాలో పూర్తిచేయక నారాయణుడు ఎప్పుడునుతాను బోక్యము కలుగజేసికొనని రాజకీయములలో ప్రేమచెట్టజారులు గ్రుడ్డుపెట్టి పట్టుకునేకొనియుట గాదా?

ఒకప్రమాదము:— కలకత్తాలోమృకస్థ అనునామెనెకైలు లండిమీద నెక్కుయందగ కొక నూటాకుండి వచ్చి ఆమెను క్రింద బడగొట్టెను. ఆమె స్వాగతము చెప్పియుండగా కైన్యకళాశాలలోని కైన్యకాలక నివాసింబు.

రెండవ యుద్ధముగమునకు

(1197)

ద ర ఖా స్తు లి పు డ నే క్షి త ము లు.

ఈ ఋణము నూటికి రెండుపాళ్లు ఈయబడును. వృత్తిపన్ను లేదు. ఈ యుద్ధముగ పత్రములు మరల 1921వ సంవత్సరములో నూటికి నూరురూపాయలు యివ్వబడును. 1923 వ సం॥లో గూడ నూటికి నూరురూపాయ లీయబడును. 1925సం॥లో 100-కి 108 రూ॥న్ను, 1928లో 100-కి 105 రూపాయలును పత్రములనుకొనువారి యిష్టప్రకార మియ్యబడును.

ఇంతకంటె భద్రమైన సామ్యుదాచుకొనుపద్ధతి వేరులేదు.

ఈ ప్రకటననే దరఖాస్తుగ ఉపయోగించుకొనుటకు దీని చింపి మీ పేరువాని పంపుడు.

ద ర ఖా స్తు న మూ నా.

మదరాసు బ్యాంకింగ్,..... 1918.

కో క ధి ప తి,

ఇందులోరూపాయలచెక్కును లేక రొక్కమును పంపుచున్నాను.

అయ్యో,

దీనికోసం యుద్ధముగపత్రమును ((పామిగరినోటు *) నుండి దాని నిష్పించిన మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. ఈ పత్రపు సామ్యుదాచు ఏ సంవత్సరములో సామ్యుదాచులనుకో ఆ సంవత్సర ముండేనిచ్చి తక్కినవానిని కొట్టివేయుదు.

* 1921, 22, 23, 24 సంవత్సరములో వాపసుచేయవలయును.

(పైజరిలో ఇవ్వబడును.

ఇట్లు విశ్వసనీయుడు.

పేరు.....నిలాసము..... (సమైక్యముగ వ్రాయుడు.)

వి రో పా మ హా నం గ మ ము

(రైతుకు ఏ జి స్సీ)

ఇంగ్లండు

ఆస్ట్రేలియాను ప్రధానమంత్రి యువస్వామి.

లండను, జూలై 11:- ఆస్ట్రేలియాను ప్రధానమంత్రి హ్యూగ్సగురు లండనును బ్రిటిషు వస్తునిర్మాణసంఘసభ యం దువక్తసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి. యుద్ధానంతరము అంగ్లాసా ప్రాజ్యము పూర్వస్థితిని నిలుపుకొనగోరవో సాక్షిరామి కార్మిక విషయములందు పరిపూర్ణములగు నేర్పాట్లను చేసికొనవలెను. యుద్ధానంతరక్షణమున గలుగుస్థితుల నెదుర్కొనుటకు సిద్ధము కావడందే యుద్ధమున జయించుట యనగా పండునుకదలి నై చెక్కును గ్రహించుటయే. రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమున, ధాంబికమును కొంతకాలము నిలుచును. కాని ఆర్థికాధిపత్యము క్షీణించుటకు ఆరంభము కావచ్చును. స్వాభిమానము తోడను ఏకాకీయముతోడను కృష్ణమొందుచు అధిక శ్రావ్యతాపముల గలిగిన ప్రజలవలన గాఢ క్రూరుహా సామ్రాజ్య మింకేదిభమున దృఢతముగ నుండగలగును. లాభి కరముగ పెట్టుబడిని వినియోగించి జనులకు మంచి నీతిములిచ్చి పనిని బాగుగా జరిగించుకొనక, ధూమిని ఫల సాయము లను కృత్రిమముగోనకను అర్థికాభివృద్ధి నొందవచ్చు సామ్రాజ్య మెట్లు దృఢతముగ నుండును. వీరి మీదనే సామ్రాజ్యాధికారమును, సామ్రాజ్యపు సుస్థితియు ఆధారపడియుండును. యుద్ధానంతరము బ్రిటిషు ఆర్థిక రాజ్యనిలబి లాభికరముగా నుండవలసి యున్నది. ఇట్టి చావు బ్రతుకులధికులందు, విషయము లేమియును మునింపబడక పదతి నేరుగుచున్నది. ఇంకేమహాదేశమును ఇట్లు చేయుట లేదు. లోకవ్యాపారమున జర్మనీభాగమెట్లు కృద్ధిగొందెనో చూడుడు. 50 ఏండ్లక్రిందట బ్రిటనుదేశము జర్మనీకింటే వినిం తలు ఇనుమును, 2½ ఇంచులు ఉక్కును గలిగియుండెను. 1912-వ సం. న బ్రిటిషు దేశమునకంటె జర్మనీ రెండింతలు ఇనుమును, 2½ ఇంచులు ఉక్కును గలిగియుండెను. సామ్రాజ్య పు పారిశ్రామిక పౌధములందు ముఖ్యగాలములను జర్మను లాక్రమించుకొనియుండిరి. జర్మనీ మెల్లమెల్లగా చొరబడి బ్రిటిషు పారిశ్రామిక జీవము క్షీణించిపోయెను. కనుక జర్మనీ లాభియుగోలను బ్రిటిషుదేశము వ్యాపారము చేయుచుండె ను. లోకము అత్యధిక స్థితుల ననుభవించుచుండగా యుద్ధా న్నూర్వము బ్రిటిషు వ్యాపార రాజనీతి అతిస్వల్పమున చెల్లుచుండిన వారై నను యుద్ధానంతరమున అది యింకకరిం చునని చెప్పుటలవా? యుద్ధానంతరము ఆర్థికాభివృద్ధికి మనము తగు ప్రయత్నములను ముందుగ చేయుచున్నచో నాశనముగ దుము. యుద్ధానంతరము స్థితి రెట్లుండునో అనేకులకు తెలియ

దు. బ్రిటిషువారి యుద్ధముగము 80000 లక్షల పౌనలైగది దీక్షితోడు దీనినై సాయకు లోట్లొంది కట్టి పెరుగుచున్నది ఇది యిట్లుండే యుద్ధకై చీలను మార్పుకొనుటకును, గాయములు తగిలినవానికి వృత్తివిద్యను నేర్పుటకును నైసికులకు పింఛెనుల కును కాలసామ్యు క్యుడుచుచున్నది. వీనికి తోడు ఆర్థిక క్యుడుమలనుచేయుముగా గలవు. అందువలన మనకు కాలము బాగుగాలేదని గ్రహించవచ్చును. యుద్ధమునకు పూర్వమున నున్న క్యుడుములు కాక యిదియున్నయు నూతనక్యుడుములు. యుద్ధానంతరము కచ్చుడనుచుండియే ఈ క్యుడుములకు భర్తి చేసికొనవలెను. అందుకొరకు మనము ప్రతిపాస్త మూలభనము నకు ప్రతి మాలివానిపనివలనను అధికఫలము సంపాదించగలిగి యుండవలెను. ఉపస్వామములుగాని తిర్వాకములుగాని ఈస మక్యను పరిష్కరింపజాలవు (పజలు చావవచ్చును. లేకున్న దేక్షిమనుండి వెడలిపోవచ్చును. రెండును ఒకచేగాని ఏకైక జీవింపజలదుగొనవలెను చురుకుగా పనిచేయవలసియుండును. ఈ మహాసమస్య నెంతిష్టియుగా యోచించిననంత భయంకరముగ గర్భియిచున్నది. భయంకరముగన్నదను మాటకుచుచుచు గాని నెట్లోచాటుదునుని విశ్వసించుదురు. కాని ఇది యుద్ధుల కార్యముని మీరునున్నుకు గోచరించుచు ఈ సమస్యను పరిష్కరించుట కొరకు ప్రతిపక్షమున క్రమముగ నేర్పబడి పరిశీలనయిం కలసి ఏ జాతినుసంస్థాపనక నగునట్లు చేయవలెను. కార్మి కులకహాకారగత్యవసరము. ఆర్థికకనసంపాదనమే ముఖ్యము. యుద్ధానంతరము అను జర్మనుసోదరుని మఱువ కర్తగవార మొనర్చుటకు (ఆకము రక్తసిక్తమై యున్నను) గోరువారు గొందలుగలరు. వారు అంతిష్టాతీయ సామ్రాజ్యత్వమును గోరుచు ఇంకను ఉదారవంతిమగు రాజనీతిని ప్రకటింపవలెనని కోరుచున్నారు. జర్మనులను ఇట్లే ఇట్టివర్గము జర్మను లారం భింపవలసిగదిగాని బ్రిటిషువారుకారు. రష్యాయందు బ్రెస్టులి టోస్కి సంధిని తరువాత గలిగిన స్థితులను జూచిన వారు ఎవ్వ రైన మనస్థితికిని తేమలాభములకును జాతీయ పారిశ్రామిక విధానముల నేర్పాట్లనుచేయవలెనని కోరునెడల భయభాగ్రింతు లగుదురని హ్యూగ్సగురు కన్యూలరులకు జెప్పిరి. ఈవిధాన ములు వ్యాపారపు సుంకముల వలననే ఆరంభమై అంతము కావు. స్థితులనుబట్టి ప్రతిపక్షమున గమనించు చుండవలెను. ఒకవిధ్యుక్తభర్మ మనసరమైచో దానినేల అనుసరింపవలదు. ఈసమస్యను రాజకీయేతరముగా పరిష్కరింప గూడదు? ఏకక్షపాటికి గాని ప్రత్యేకముగాదు క్యుమహార సంబంధమైనది. ఆపవ్యవధార్మములవిషయమున బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు సక్రమ ములగువిధానములను బీజములను గడిగియున్నారు. ఈబీజములను

ఉపయోగపఱచి పారిశ్రామిక విషయపు ఏర్పాట్లను చేయు టకు ప్రభుత్వమువారు తమరాజనక్యను ప్రకటించి త్వరలో కాంతి నేర్పించుటకు ఒక ఆధికారిని నియమించవలెను.

విక్టోరియా క్రాసులు.

లండను, జూలై 11:- నలుగురికి క్రొత్తగా విక్టోరియా క్రాసు లియ్యబడినది. వారిలో ఛార్లెసు థియోడోర టెయిలీ హార్డి, డి. ఎస్. జి., ఎం. సి., గారొకరు. ఆయన వయసు 50 ఏండ్లు. పసుచు వాంక్రమూడ చూపింపబారి పరాక్రమము నాకిడు చూసెను. శత్రువులు ఫిరంగులను గాల్చు తావున కనెతిమారమున అనాచ్ఛాదిత స్థలమున నిరా యుధులును వికలాంగులనై పడియుండిన ఒక యుద్ధోగిని అరిసిలో నున్న నైసికులను మూడుసారు లతడు కాపాడెను.

పాటియాలా మహారాజు.

లా హోర్, జూలై 7:- పాటియాలా మహారాజు బెర్లియను రంగమును జూచుచున్నారు. బెర్లియను రాజు గారు ఆర్డర్ ఆఫ్ లయొపాల్టు అను గౌరవ చిహ్నమును మహారాజుగారి కొనగి లెట్టి నెంట్లు కర్నలు జగేశ్ధర్ కింగు నకును లెట్టి నెంట్లు అవుడెయితుకును కమాండర్స్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఆఫ్ క్రాక్ అను గౌరవ స్థానముల నొసంగిరి.

ఫ్రై డీలను మార్పుకొనుట.

లండను, జూలై 8:- పార్లమెంటునందు ప్రజాప్రతి నిధి సభలో బోనర్ల గారిట్లు చెప్పిరి:- అంగ్లేయ తురుష్క కై డీలను మార్పుకొనుటనుగూర్చి చక్రవర్తిమైన బ్రిటిషుకుటకు ప్రభుత్వమువారు పేగు నగరమునకు వెల్లియుండిన బ్రిటిషు ప్రతినిధులతోటను నిరీక్షించుచున్నారు. తురుష్క ప్రభుత్వ మువారి అక్రమకలన బెర్లివిర్పాటు ఇంకను అమలు జరుపబడ వుండుట విచారకరమని బోనర్ల గారు చెప్పిరి.

బెర్లియను రాజదంపతులు.

లండను, జూలై 10:- అంగ్లదేశ రాజదంపతుల వివా హావ్యంతి సందర్భమున బెర్లియను రాజదంపతులు శ్రీ వాన లను సందర్శించుటకు చెరయొకసాకా విమానమునై ఇంగ్లీషు చానలును దాటిరి తెలియుచున్నది.

ఆల్బర్ట్ హాలులో బెర్లియను కృత్యగీత ప్రదర్శన సందర్భమున జార్జి సార్వభౌముడును, మేరీ రాజీయును బెర్లియను రాజ దంపతులు నుండ, ఆకాశ మాగ్నమున అంగ్లదేశముమీదికి దిగిన ప్రథమ రాజదంపతులు బెర్లియను రాజదంపతులని కర్తను ప్రభువు గారు చెప్పిరి.

నాసిక్ యుద్ధము.

లండను, జూలై 10:- బ్రిటిషువారిట్లు ప్రకటించిరి. విల్లర్సన్ బ్రెనెసాను క తూర్పునకొకముట్టడి భగ్న పఱచితిమి. విల్లర్సన్ బ్రెనెనోసునుండి అంకరుకాటకు శత్రువుల శత్రుత్వము (శ్రీరముద్ధము సలిపెను. బుకోకటి దక్షిణమున ముట్టడినలుపు స్థలముల అరిచి వేసితిమి. మొనప్రాంతమునను కొంత పురోగ మునను సల్పితిమి.

బ్యాంకులు సంయోగము నొందుట.

లండను, జూలై 11:- బ్యాంకులు, లండను ప్రాసిస్టు యలు లండను సౌత్ వెస్ట్ బ్యాంకులు క్లయోగము నొందెననియు మొత్తపు సామ్యు 2120 లక్షల పౌనలు అనియు డెల్లీ ఎక్స్ ప్రెస్సుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

లండను కీటీ, మిడ్లెండు, లండను బాయింట్లు స్టాక్ బ్యాంకు ఖలు సంయోగము నొందుచున్నదనియు లాయిడ్సు బ్యాంకు ఇండియాలోని నేమలు బ్యాంకుతో వ్యవహారసంబంధము జేసి కొనుచున్నదనియు, దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని బ్రిటిషు బ్యాంకు లండను ప్రాసిస్టులు, లండన్ సౌత్ వెస్ట్ బ్యాంకులతో వ్యవహారసంబంధముల జేసికొననున్నదనియు పుకారులు గలవని డెయిలీ క్రానికలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఒక నై మూనికుడు మార్తుడగుట.

లండను, జూలై 11:- మేజర్ మెక్ కడెక్ (విక్టోరియా క్రాసు నొందినవాడు) ప్రాన్సులో నెగురుచుండగా అక్కస్థితిగనుగా మారుదయ్యెను. ఇతడు ఇంజనీర్స్ పటాల ములో వారంటు ఆఫీసరు కుమారుడు. మేజర్ మెక్ కడెక్ మంచి (మెకానిక్) పనివాడు మూడుసారులు ఇమ్మెల్ట్యూత్ పురమునై బోలెను.

నా తావరణిని

1918 సం॥ జూలై 12-న తేది శుక్ర వారము.

జిల్లా ముఖ్య కార్యములు	అక్టోబరు 24 నందు	అక్టోబరు 24 నందు	అక్టోబరు 24 నందు	అక్టోబరు 24 నందు	అక్టోబరు 24 నందు
గోసాలపూరు	88.9	80.7	...	18.58	11.64
వాల్తేరు	91.6	80.8	...	7.88	9.47
కాకినాడ	97.7	79.7	...	9.78	9.06
బందరు	102.6	80.6	...	7.65	8.57
గుంటూరు	104.6	82.9	...	5.91	8.97
వెల్దురు	102.9	83.2	...	4.33	3.63
చుర్రాను	102.6	81.8	0.08	7.99	4.86
హైదరాబాదు	98.8	75.1	...	4.80	8.62
తనకల్పురము	97.8	75.1	...	4.10	4.85
బళ్లారి	95.8	73.5	...	2.47	5.82
కర్నూలు	98.8	76.9	...	5.08	6.48
కడప	99.1	81.8	...	2.04	6.69
లెంగునూరు	87.4	66.6	...	10.90	10.22
వెల్దురు	10.10	80.2	...	6.12	7.86
సేలము
కోయంబుత్తూరు	92.2	87.0	...	4.84	6.18

**HOPE FOR
SLAUGHTERED INNOCENTS!**

Write to the Principal, Wood College, Madanapalle, for the College syllabus. Send your School Final or Intermediate Results. If they are promising, in spite of failure, you may get a chance to study for the diplomas and degrees of the National University (Chancellor, Rabindranath Tagore; Pro-Chancellor, Dr. S. Subrahmaniam; Vice-Chancellor, Justice T. Sadasiva Iyer.)

(3-వ పేజీ తరువాయి)

ఎంతగానూ ప్రాచీనము, ఇప్పుడు కృష్ణా నది, సాంఘిక, వాగ్దానములను అనుసరించి ముప్పాటికంటే మునుపటి కాలమును సంగ్రహించు బూతుల నామమా? విధానము చేత విషయ నిర్ణయమునగునట్లే యొక సంఘము చేర్చుటచేసిన భాగంబిది. స్వయంవిర్రులు మూర్తియు భారతదేశమున నాచుమాత్రావల్ల మైదవడు కంతకంటే ప్రబల నిదర్శన మేమి కావలయున?

మరి, యీ విధానమున నెల్లవలకు భారతీయుల యెడల నవిశ్వాసము ప్రకృష్టముగ గానవచ్చును. ఇట్టిస్థితిగతులతో బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వస్థాపనయే యీ సంస్కరణ ప్రణాళికలో దేశ మని వ్యక్తమగుట నాచునెందుకు? ఆగష్టు 20 తేదీని గావించబడిన ప్రకటనమును యంతర్వ్యంగా నెల్లంఘించుటకంటే స్వగత్యుచాల కాలమునకును మీమాన్వరణములు దుస్సాధ్యమని మంత్రివర్గమువారల బలకరము? ఈ సంస్కరణములు అధికారుల నిగ్రహమును తొలగించుచున్నా? కన్నులు, గాజుపరిధి యిప్పటి కంటే ముందే విధానమునల నెక్కువ నిరంకుశ వర్తకము కాగలదు.

ఇట్టివిధానముల పాక్షాత్తుల హాస్యమునకు పాత్రమగును. మొదటమేమియు విషయమున ధీరవల్గుల బలికెనయాతడు మన మిత్రుడనిలించితిమి. మీరే మంత్రివర్గమువారు హిందూదేశ మంత్రిగ నియమించుటయందలి చాకచక్యము ప్రకటనయము. ఈతడు చునదేశపరిస్థితుల నాగ్రహించుట బంపబడెను. ఇప్పుడు కఠినకాసన ప్రయోగము వలన కలిగిన ఆందోళనము నాపుటకే యీ తేదీవల్లకు బంపబడెను. పిమ్మట, మంత్రివర్గము వారిచే వినిపించబడకయే యీ విధానము చర్చింపబడుట కిచ్చు ప్రకటితముకావలె? దీనిని విమర్శించి, అన్యోన్య కలహములతో విసిగి, యూరకుందమనియే యందలి యుద్ధేత్యము ఇట్లు మిన్నకుంటుంటుంటు, మాంటాగ్యు-మేఫూల్డ్ గాల్డింగుల యావధము మనకు చాల దనియు, పార్లమెంటు కాసనము మున్నగు నవి యింకనవరము తేదని యీ విధానము ప్రోత్సహించును.

ఈ తరుణమున మన కర్తవ్యమేమి? మనకు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము లభించు వరకైనను, అట్టి ఆశ నిర్మాలు మగువరకైనను మనము ఆందోళనము చేయవలయును.

ఈ సంస్కరణ విధానములకు మాతృభావలలో మన దేశమున పండిపెట్టి, వానికి గల ప్రజాప్రాతిహేయమును దెలుపుటకు సంతకముల నై కొనుట క్యవసరము. ఇందు మూలమున మన విషయము పార్లమెంటులో చర్చితుగునపుడు భారత ప్రజాభిప్రాయము నెచ్చట దెలుపవచ్చును. ఇందుచే ప్రజలకు గూడ సంస్కరణముల విషయమై బాగుగ తెలియగలదు... ఈ దాస్యమునుండి విముక్తులము గావలెనను ఆభిప్రాయమును యెడల, మనము కార్యమునకు గడంగవలెను. మన దాస్యమును గూర్చి తెగ్గొట్టు హాటుగారి మాటల నిట బొందుపరచి, నా లేఖను ముగింపుచున్నాను.

“భారతీయులు వయోవృద్ధులైనవట్టికిని తమకంటే ఓర్పువారకు విదేశీయులకర్థ కష్టమై, యెన్నటికి మార్పుకెందని విద్యావిధానము నకలంబింపుచు, నిరంకుశము పాతకాలయందే జీవితమును గడుపవలసి కచ్చుచున్నది. భారతీయులను దాసులను గాంచి, వారల కృత్రిమము రూపుమాపి నిరంకుశాధికారులు మహా నైతికపరాధ మొనర్చుచున్నారు.

అలాగమన ప్రజల రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమును తొలగించుట అన్యాయము. ఏలనన, అందు మూలమున వారికీర్తియు శక్తి గౌరవమును విహారము నొందును. కాని యీ లోపములు శిఖోలికాభి వృద్ధిలన కొంతవరకు తొలగి పోవచ్చును. కాని, జయించిన పిమ్మట కూడ వారిని నిరంతర దాస్యమునకు గొనుగాంచి, వారలను కళువులకలె పరిగణింపుచు, వారు ము అజ్ఞానవర్తులై మెలంగవలెనని శాసించుట మానవజాతి అంతము మహాపరాధముగ పరిగణింపబడును!”

* * * * *

మొన్నపర్చు మౌంటేగు సంస్కరణములు.
లండను, జూలై 8:—మౌంటేగుసాక్షాత్తులకే మొన్నపర్చు మౌంటేగు సంస్కరణములను ఖండించుచు భారతీయ ప్రవాదులు బ్రిటిషువారిని హిందూదేశమునుండి తొలగించుచున్నారని గాన రాజకీయ సంస్కరణము లేనియు వారికి సంత్కృష్టి గొలువననివాసినది. “మనముకృత్రిమోదకాలనివారిని కృత్రిమోదకే ముట్టకును, ఎన్నటికి చాలు ననజాలని వారికి గోడనము పెట్టుటకును ప్రయత్నించుచు హిందూదేశమున బ్రిటిషుప్రభుత్వపు అధికారమును వాగ్దానముచేసి ప్రజలకు ఏమేమో అధికారము నిచ్చుచున్నాము. మనముహిందూదేశమున, రాజ్యము నాయకుల నబదువారని సంత్కృష్టి పడవ గలిగినను బ్రిటిషు అధికారమంతట నంగీకరింప బడలేదనియు, ఏస్థితి యందైనను బ్రిటిషు ప్రభుత్వముబలహీనము కావచ్చుననియు సంస్కరణము రిపొర్టు తెలుపుచుండగా హిందూదేశ రాజకీయ వాయకులను సంత్కృష్టి పడవదగునా? అనిపత్రిక ప్రాసినది.

సా ని క వార్తలు

మదరాసు లేబరు యూనియను:—ఈ సంఘము వారి ఏర్పాటు ననుసరించి ఈ నెల 18 వ తేదీ శనివారము నాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు పెరంబూరు బారక్సు పోస్టాఫీసు కేసుటనును జంగరామాయమ్మ జంగరావోటలో బి. పి. వాడియగారి ఆధ్వర్యతక్రింద సభజరుగును. ఆసభ యందు బారిష్టరు ఇ. ఎల్. ఆయ్యరు, శేషాద్రిశర్మ గా ప్రధాన్య నించెదరు.

అగ స్త్య ధర్మవైద్యశాల చెన్నపురి:—ఈ వైద్యశాల సభివృద్ధి కొంతించుటకు ఈ నెల 18 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు “మదరాసు సిటి జన్యుకల్చరుండు శ్రీమూక్. పి. కళ్యాణసుందర యతీంద్రుల ఆధ్వర్యత క్రింద నొకసభ జరుగును. సభాగూరుస్వామి పెట్టి, బి. పి. బి. ఎల్; మనిస్వామయ్యరు బి. పి. ఎల్. టి; మున్నగువారు పలువురు గుప్పనించెదరు.

“మదరాసు యంగుమెన్సులిటరరీ అసోసియేషను”:—ఈ నెల 14-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు (నరదాము త్రియపువపీడిలో 58-వ గృహమున) సభాభవనమున ‘సంస్కృతియు, సంస్కృతికపుటా’ అను విషయమున బి. గోపాలకృష్ణ రావు గారాండ్రమున నుపన్యసించెదరు. పచ్చునపు కళాకాలాంధ్రోపాధ్యాయులగు శ్రీమూక్. పి. నరసింహాచార్యులు గారధ్వర్యతనొనెదరు.

చెన్నపురిలోని ప్రభుత్వసంఘములు.
మ్యానిమెన్సు కమిటీ.

ఇన్నెనుగారు ఆధ్వర్యము; గార్డను ప్రేజరు, క్లెమెంటు సింసరు, త్యాగరాయ శ్రేష్టి, వేణుగోపాల నాయుడు లాకరు ధాంగరు, డెం (కొచ్చి) బిగను (తుత్తికడి) హంటుకు (కాకినాడ) తలచేరి వాడిజ్య సంఘ ప్రతినిధి కొ. మూర్తి నారాయణమూర్తి నాయుడు, అచామదు తంబి మరకాళ్యు వీరభానువాచారి, హెమ్మింగ్వెగార్డు సభ్యులు (ట్రాఫిక్—ప్రయోగ కమిటీ) ఉడ్డుగారు ఆధ్వర్యము; సి. ప్లాటు, ఇ. బి. వాడెను, రావిస్సరు, కల్లూనివెలు, మదరాసు ఫేబరు ప్రతినిధి సాకు ఇండియను ఫేబరు ప్రతినిధి, మదరాసు ప్రేక్షు ఆసోసియేషను ప్రతినిధి-సభ్యులు.

సి ప్రతినిధిగ కమిటీ.
ఉడ్డుగారు రధ్వర్యము; నర్ ప్రాస్సిను స్పింగు, కెప్టను రెల్లి అచామదు తంబి మరకాళ్య, మూర్తి నారాయణమూర్తి నాయుడు, మదరాసు ఫేబరు, దక్షిణఇండియా ఫేబరు, తలచేరి, కొచ్చెను ఫేబరుకు నాలుగింట 4 గురు ప్రతినిధులు సభ్యులు.

నర్ రాబర్టు బ్రెడీగ గారు సెకింగులో మరణించిరని ప్రకటించ బడినది.

వెద్దపురి:—ఈ నెల 9 వ తేదీని హాగారు 258 మైళ్ల లోనన్న బాస్సుపూరు గ్రామములో నొక వెద్ద కాల్వలము జొరబడి వెంటనే పరువులను, ఇద్దరు పిల్లలనుచంపినది.

బాల్కనాలందు స్త్రీనా, వర్మర్ లోయలయందు మరద భూముల యందు నీటిపారుదల నేర్పజచి పంటల కువయోగ పడునట్లు చేయుటకు బ్రిటిషు పరాసు ఆర్థికసంఘములకు పను తీయబడెను.

కొలంబోలో ఒకయువకుడు రాచన అనువాడు తాను ప్రేమించుచున్న స్త్రీ మనస్సుకు తన వైపునకు మరల్చుటకు గాని ఒక మంత్రిము నువయోగింపవలెనని దానికొడుకు ఒక కాకిని పట్టుకొని నాలుకను లాగివేసెను. కొద్దులో కనుచేయ బడగా మేజిస్ట్రేటు గారతనికి 25 రూ॥ జూల్మానా విధించిరి

కొచ్చి సంస్థానమువైదానా:—ముత్తేశ్వరిలో రాయి యనునతడు కట్టించుచున్న వెద్దమేడలోడ్డుచేయుట కడముగా నున్నదనియు అతడు అధికారుల ఆజ్ఞలను తిరస్కరించి దానిని కట్టించెను గాన దానిని కూల్చివేయవలెననియు దివానుగారా జ్ఞాపింపగా దానిని పడగొట్టినందున 1 1/2 లక్షలు నష్టపరిహారము ను కొచ్చు నతడు ఎర్నాకులను జిల్లాకోర్టులో దొరతనము వారిపై దావాచేసెను.

Continued on Page No. 10.

Sir N. Sircar.

Sir Nilratan Sircar expressed general approval of the scheme.

Mr. Sen

Mr. G. I. B. Sen, Barrister-at-Law, said that the scheme was disappointing so far as India Government was concerned. There was no accession of popular influence over the Government. What little had been given to the Legislative Assembly had been taken away by the setting up of a Council of State. He did not think that the country would accept the scheme as satisfactory. The scheme made the Governor a greater autocrat than before.

Mr. H. Dutt.

Mr. Hirendranath Dutt said:—It is a disappointing document. It throughout breathes a spirit of race superiority and carries the “White man’s burden”. It is hopeless to expect that the scheme will go down with the country or that those halting and half hearted suggestions for reforms will satisfy the nation.

Mr. Roy.

Mr. J. N. Roy, Barrister-at-Law said:—It is distinctly in advance of the Congress League scheme and better, but as regards transferred departments or “subjects” as they call it, I do not think the Police ought to be made over to us at least the District Police.

Mr. Chatterjee.

Mr. N. C. Chatterjee said: The reforms represent first real and definite step taken by the British statesmanship in the direction of reclothing the Indian with the privileges of man. They convey to him unmistakable promise that he shall from now be free to grow to the full stature of his manhood and that his future is placed in his own hands for him to make or to mar.

Mr. Lahiri.

Mr. B. K. Lahiri, Barrister-at-Law, said:—The proposals breathe the same distrust of Indian and his capacities with which we have been familiar in this country while we are called upon to place unlimited trust in the profession of good faith notwithstanding Ireland. The important questions of franchise, electorates and transferred powers are relegated to a committee and are yet to come. The Government of India dominates everybody and overshadows everything.

Mr. C. C. Ghose.

Mr. C. C. Ghose said:—The reforms will give full liberty to nationalism and yet combine it with loyalty to a greater commonwealth. A great deal will depend upon the careful selection of members of the two committees referred to in paragraphs 225 and 238.

Mr. Roy.

Mr. T. B. Roy, Secretary of the Bengal Maharaja Sabha said: It is clear that the success of the scheme entirely depends upon the manner in which franchise is broadened and representation for minorities and less advanced communities is secured. A powerful oligarchy will be equally disastrous as an unpopular official hierarchy.

Disappointing and Abortive.

Mr. Jitendralal Bannerjee said:—The scheme is disappointing and abortive. It makes a great show of conceding power but as a matter of fact concedes nothing. A measure so grudging, half-hearted meagre and inadequate coming after so much ado and such a flourish of trumpets is bound to be grievously disappointing. To palm of such a deceptive and disingenuous scheme upon our people is an insult to the sense and manhood of India.

Mr. Subrawardy

The Hon’ble Dr. A. Subrawardy said that he considered the Viceroy and the Secretary of State had made an honest and earnest effort to solve the question of Indian aspirations. However, the Mahomedans of his way of thinking would have a lot to say with regard to certain provision in the scheme which affected them. He did not think the Moslem aspirations would be satisfied unless certain provisions affecting them were modified.

Mr. Rahman.

Mr. Mowdud Rahman, Barrister-at-Law said:—The scheme is certainly an honest attempt to solve the Indian problem, but is disappointing because it does not fulfil the expectations raised in the public mind by the pronouncement of 20th August. It will have to be modified considerably before it can be acceptable to the people of this country. It is a great advance however on the present conditions and should be welcomed as such. The Mahomedans as a body will be gravely disappointed at the authors of the scheme not seeing their way to accept the compromise arrived at by the Congress and Moslem League on the subject of Mahomedan representation.

Un-corrected.

The Rangoon Times.

(Delayed in transmission.)

RANGOON, July 8.

Commenting on the reform scheme the “Rangoon Times” asks:—What Lord Morley would think of his juniors reversal of his policy not to start on the road of parliamentary government. The paper questions the author valuation of Indian demands since the Morely Minto scheme and though they have tried to convince themselves of the urgency of action, they have not convinced all the readers.

The Rangoon Gazette.

The “Rangoon Gazette” thinks the increase in the Indian strength in the civil service startling.

CALCUTTA, July 12.

Monhey’s earthquake caused great damage in Assam. The reports from the tea districts show that all tea districts were affected. Most of the Bungalow have been destroyed, while factories, leaf houses and machinery have been seriously damaged. The shock was terribly felt in South Sylhet where a European lady Mrs. Mumford was killed. She was the wife of the Dr. Mamford European medical officer of Balisera valley which suffered most. Mrs. Mumford was in her husband’s Bungalow where present epidemic. Many it collapsed. She was buried in the debris and was taken out dead. Authentic information is to hand that all railway traffic has been suspended on the Assam Bengal Railway.

The Great War.

(—o—)
(Reuter's Agency)
(—o—)

Great Britain

Their Belgian Majesties.

Reach England in Seaplanes.

LONDON, July 10. It transpires that the King and the Queen of Belgium visiting their Majesties on the occasion of the Silver Wedding, crossed the channel in separate seaplanes.

LONDON, July 11. Lord Curzon speaking at to-day's Belgian Concert held in the Albert Hall at which the King and Queen of the Belgians accompanied by King George and Queen Mary were present said that the former were the first King and Queen ever to descend on our coast from the skies.

Great Bank Amalgamations.

LONDON, July 11. The "Daily Express" states that Barclays London and Provincial and London and Southwestern Banks have amalgamated involving total accounts of two hundred and twelve millions.

The "Daily Chronicle" says—Rumour is busy in the city regarding the possible amalgamations including that of London, City and Midland and London Joint Stock Banks, also that Lloyd's Bank is about to come to a working arrangement with the National Bank of India. The British Bank of South America entered into a working arrangement with the London and Provincial and London and South western banks some weeks ago.

A Great Airman Killed Accidentally.

LONDON, July 11. Airman Major McCudden V. C., who won almost every Award for Valour has been accidentally killed while flying in France. He was the son of a Warrant Officer in Engineers. Major McCudden began as a mechanic and fought the German Airster Immemann three times.

Victoria Cross Awarded to a Clergyman. For Marvellous Evidence.

LONDON, July 11. Four new Victoria Cross awards include Chaplain Theodor Bayley Hardy, D.S.O., M.C., over fifty years of age who displayed marvellous energy and endurance, which would be remarkable even in very much younger man. Three incidents are cited showing how Chaplain Hardy tended the incapacitated officer and men during actions notwithstanding that he was exposed to the most dangerous conditions including very close enemy artillery fire.

Anglo-Turkish Prisoners.

LONDON, July 9. In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that the Government was awaiting the return of the British delegates from the Hague before taking further steps regarding the Anglo-Turkish exchange of prisoners. He regretted that owing to the intransigence of the Turkish Government the Berne agreement was not yet in operation.

Britain's Post-War Problem.

Australian Premier's Statement.

Maintenance of Empire's Greatness.

LONDON, July 10. Addressing a large representative meeting of the British Producers Organisation in London, the Australian Premier Mr. Hughes again dwelt at great length on the absolute necessity of the British Empire seriously organising itself industrially and economically if it wishes to maintain its position after the war. To win the war without being prepared to meet immediate post-war conditions would mean we should clasp empty husks. Political independence and trappings of greatness would remain for a season but without economic greatness degeneracy would begin. How could this mighty Empire hold together in future save by numerous and virile populations united by ties of self interest as well as race and common ideals, and how could these conditions be assured without economic prosperity upon conditions which guaranteed profitable investment for capital, plentiful and regular employment for labour at good wages and on good conditions, upon the development of land and other primary resources, upon which the greatness, nay, the very existence of the Empire and every part of it absolutely rested. (Hear, hear.)

Pre-war Economic Policy Condemned.

Mr. Hughes proceeded to argue that Britain's pre-war economic policy was one of negation and judged by the results did not pay. In this matter of life and death things were allowed to take their course. No other great nation acted thus. He showed how Germany's share of the world trade grew by leaps and bounds. For example, fifty years ago Britain produced roughly five times more iron and two and quarter times more steel than Germany. In 1913 Germany produced twice as much iron and two and a half times as much steel as Britain. Moreover, several of the best rooms in the Empire's industrial mansions were occupied by Germans. Germany's peaceful penetration had honeycombed Britain's industrial life so that Britain traded not entirely for her own advantage but also for Germany's. After the inferno the world was passing through could it be maintained even by those who before the war thought that Britain's economic policy was the best policy, that policy would suit post-war conditions. In the new economic environment after the war if we were not adequately equipped we should surely perish. (Hear, hear.)

Britain's Post War Position.

Mr. Hughes pointed out that few realised what would be the position after the war. Britain's war indebtedness had already reached eight thousand millions sterling. Add to interest on this stupendous sum many millions annually for pensions, huge sums for repatriation and vocational education for disabled soldiers, and many other financial responsibilities and it would be realised that we were in for a pretty bad time, for remember these were all new burdens added to pre-war burdens and would have to be met out of the wealth produced after the war, hence it was obvious we must produce more per unit of labour and per pound of capital invested than ever. Neither sequence nor regulations would solve this problem. Of course you can die or quit which amounts to the same thing. But if you want to live you must act promptly. The more you look at the terrific problem the more appalling it appears. You want to forget it and believed that somehow you will muddle through but at the back of your mind you know it cannot be side-tracked. Mr. Hughes continuing again emphasised that the only way to deal with the problem was to organise every industry so that each fitted into the other like cogs in a machine and formed part of a great national organisation. Co-operation of organised labour was absolutely necessary. The fundamental fact was that more wealth must be produced.

Immediate Economic Policy Urged.

Some still wanted to take their German brother by the hand after the war although that hand was stained with the blood of the innocents. Those people spoke of internationalism and still wanted an open policy. So do the Germans, but it is the open door for Germany not for the British Empire (Hear, hear). Mr. Hughes referred sarcastically to those who after the Brest-Litovsk treaty and all that had happened since in Russia cried out in horror when some one in the interests of our own self preservation urged necessary national industrial measures. These measures did not begin or end with tariff. Every industry must be dealt with as circumstances demanded. It a duty was necessary why not have it. Why not deal with this question non-politically on its merits. It was a national imperial non-party question, above all a business question. The British Government had already the nuclei of a complementary organisation as far as raw materials were concerned. What was wanted for co-ordination of these nuclei and organisation of industry generally was an immediate declaration of the Government's economic policy and the appointment of someone clothed with necessary authority to begin without delay to organise for peace (Cheers).

Sir Robert Bredon.

LONDON, July 8. Peking.—The death is announced of Sir Robert Bredon.

Colonies

Enemy Intrigue in S. Africa.

International Socialists Arrested.

LONDON, July 10. JOHANNESBURG.—Referring to General Botha's statement regarding the existence of enemy intrigues in South Africa (see July 5th) three alleged international socialists of whom one is an Ex-member of the Transvaal Provincial Council have been arrested. Bail is refused. The crisis has abated.

Central Powers

Baron Kuehlmann's Resignation.

Von Hintze, Probable Successor.

Socialists' Attitude.

LONDON, July 10. Apparently there is some hitch regarding Baron Kuehlmann's successor. An official Berlin message says:—Von Hintze is mentioned as the successor but the final decision has not yet been made. A telegram from Copenhagen says:—The resignation Baron Kuehlmann caused a sensation in the Reichstag where it was announced on his return from headquarters. The Centre leader Herr Gröber proposed postponement of the sitting in order to enable parties to discuss the situation owing to the Socialists declaring that they would not vote for the new war loan unless Von Hintze declared his policy. The Socialists are greatly dissatisfied with the appointment of Von Hintze.

British and French Opinion.

The press both in London and Paris assuming the correctness of the report of Baron Kuehlmann's resignation think it constitutes a triumph for the pan-Germans and is likely to be followed by stronger measures against Russia, especially after the assassination of Count Mirbach. Also possibly by a supreme effort in France or Italy soon. Admiral Von Hintze is described as one of the most notorious intrigues and adventurers in the German diplomatic service. He is the ex Ambassador at Peking but owing to various scandals was recalled. He was in Mexico when war broke out but managed to return to Germany in the guise of an Englishman. He then returned to China crossing the Pacific as a supercargo in a Scandinavian tramp.

Serious Floods.

Great Damage and Loss.

LONDON, July 10. ZURICH.—Vienna Newspapers give further details of heavy continuous rains causing serious floods in Austria and South Germany. Houses and bridges have been destroyed at Salzburg and the Danube at Vienna has reached the highest level for thirty years and is still rising. Vienna during the weakened was meatless and horse flesh was sold at famine prices. Newspapers state that Austria has lost over half of the country's livestock.

America

British Vice Consul Wounded.

At Buenos Aires.

LONDON, July 11. A telegram to the "Times" from Buenos Aires says:—Strikers at Villa Constitución attacked and wounded the British Vice Consul and took him forcibly to the Strikers

Headquarters where he was mishandled. The British Minister has protested.

Prices of Cotton.

Approved by the President.

LONDON, July 10. WASHINGTON.—President Wilson has approved the prices of cotton products, twenty to thirty per cent lower than current quoted market prices. New prices are three yard sheeting, sixty cents, four yard, seventy cents, 5/35 yard print cloth, 13 cents and four yards print cloth, 88 cents, per pound.

General

Concessions to British and French Financial Groups.

LONDON, July 11. A telegram to the "Times" from Salonica says:—Concessions have been granted to British and French financial groups for drainage and irrigation of the Maritsa in the Struma and Vardar Valleys respectively.

The French Eastern Communique.

LONDON, July 10. The French Eastern Communique says. Notwithstanding costly defeats in the Cerna Brad yesterday enemy today again attacked North of Monastir and was again repulsed. We continued to advance in conjunction with the Italian south of Devolin Albania. We captured Cologniti, Piri and K. K. Peak Austrians are retreating in disorder in Tomorica Valley and we are pursuing them.

Maharajah Of Patiala and Belgians.

LONDON, July 9. LE HAVRE.—The Maharajah of Patiala is visiting the Belgian front. The King of the Belgians has conferred on him the broad ribbon of the Order of Leopold and has appointed Lieut-Colonel Jaginder Singh and Audain Commanders of the Order of the Crown.

Western Front

Further French Successes.

LONDON, July 10.—5 P. M. A French communique says:—There was reciprocal artillery fire north of Montdidier and south of the Aisne in the region of Chavigny farm. We achieved several "coups de main" in Champagne and took prisoners. Seven German aeroplanes were brought down and two captive balloons set on fire on the 8th.

Local Operations.

Slight British Advances.

Enemy Attacks Repulsed.

LONDON, July 10.—1.20 P. M. A British communique says:—We repulsed a local attack eastward of Villers-Bretonneux. Enemy guns developed considerable activity from Villers-Bretonneux to the Ancre. We drove off raiders southward of Bucquoy. We slightly advanced our line in the neighbourhood of Meris.

LONDON, July 10.—10.45 P. M. The British communique says:—In a successful minor operation last night at Meris. We captured nine machineguns, two trench-mortars and a number of prisoners. Enemy aircraft was active on the northern part of the front. Ten were destroyed and one driven down out of control. We dropped fourteen tons of bombs over line and two tons on Little Junction and one and half tons on Bruges docks. Three British are missing. We dropped during the night, three tons of bombs on enemy railways and camps. All returned.

French Advance.

LONDON, July 10. The Wireless German Official says:—Strong French forces advanced several times and established themselves westwards of Authenil and northward of Longpont.

LONDON, July 11.—12.50 P. M. The British communique says. We slightly improved our positions eastward of Villers-Bretonneux. We took several prisoners in successful raids at Meris and Festubert. Hostile artillery was active aside the Somme.

LONDON, July 11.—3.40 A. M. Last night French communique said.—South of the Aisne our infantry finally overcame enemy resistance at different points. We captured Lagrille Farm, Quarries north of Chavigny, and the farm eastwards. Patrols reached Longpont and entered the northern part of Corcy taking prisoners.

Italian Front

Italian Advance in Southern Albania.

LONDON, July 11. It is pointed out that an important advance by the French and Italians in Southern Albania on a eighty mile front between the sea and Lake Ochrida in the climax of pressure steadily exercised during the past two months. The French and Italians since the spring have pushed their way northward twenty miles and are now advancing in considerable strength and making substantial progress in the mountainous roadless region. The British monitors are co-operating with the Italians in the coastal sector where the Italians are already twenty miles north of Avlona and are apparently aiming at Durazzo.

Italian Success in Albania.

LONDON July 10.

An Italian communiqué says:—Having reached to the westward of the lower and middle Sementi and extended eastward the occupation of the heights at the head of Tamerice, our troops are advancing repulsing the enemy at the centre outside the Ocum.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla

SIMLA, July 11.

A Press Communiqué says:—Major Nawalzada Oideulab Khan of Bhopal has very generously offered to the Government the whole of his racing stud for our purposes.

Calcutta

Sales of War Bonds.

CALCUTTA, July 11.

The sales of war bonds at banks and Government offices up to the 11th July amount to Rs. 19,00,98,300 and are distributed as follows:—

	Rs.
Bengal	9,09,50,000
Bombay	4,79,50,000
United Provinces	1,89,00,000
Madras	1,20,50,000
Punjab	93,00,000
Burma	52,50,000
Central Provinces	23,00,000
Bihar and Orissa	19,00,000
Assam	2,50,000
Minor Administrations	60,00,000

South India

The Delhi War Conference Resolutions.

The Provincial War Committees appointed.

CUTTACK, Jun 11.

A Madras Government Order constituting committees under the Delhi War Conference appoints: (1) Military Committee—Mr. James, Chairman, Members—Messrs. George Fraser, Clement, Simpson, Tyagaraja Chetty, Venkatesan Naidu, Luker, Tharper Mr. Ben of Cochin, Mr. Chagga of Tuticorin, Mr. Hunter of Cochin, one representative of the Tellicherry Chamber of Commerce, Mr. Sanyasatayana Murthi Naidu, Mr. Ahmed Tanti Maricar, Mr. Venkatesh Chariar, Mr. W. Roberts and Mr. F. R. Henningsway.

(2) The Traffic and Priority Committee:—Mr. Wood, Chairman, Members—Messrs. C. Scott, E. B. Wether, V. W. Robinson, Colonel Newen (two representatives of the Madras Chamber and the South Indian Chamber of Commerce) and one of Madras Trades Association.

(3) Ship building Committee:—Mr. Wood, Chairman; members—Sir Francis Spring, Captain Renley, Mr. Ahmed Tanti Maricar, Mr. Sanyasatayana Murthi Naidu and one representative each of the chambers of commerce, Madras, South India, Cochin, Tellicherry and Cochin.

Sir Sankaran Nair's Birthday Celebration.

PERINTALAMANSA, July 11.

Sir Sankaran Nair's birthday was celebrated in the South India School, Alagadduram, with greater enthusiasm. Sir Sankaran Nair's portrait presented by himself to the school which he is an "old boy," was well guarded. The headmaster exhorted the boys to follow Sir Sankaran Nair's example.

The Governor at Coimbatore.

COIMBATORE, July 11.

His Excellency the Governor of Madras accompanied by Mr. T. E. Moir, I. C. S., Private Secretary and Military Secretary left last night from Coimbatore by motor. This morning His Excellency accompanied by Messrs. Marjumankar, Collector, Moir and Hamilton, Superintendent of Police, motored from the Collector's house to the Central Agricultural Farm where Messrs. Stuart, I. C. S., Director of Agriculture, Jones, I. C. S., Director of Industries, R. Cecil Wood, Superintendent of farm, N. C. Sampson, Deputy Director of Agriculture received the party. They visited the cattle yard and school before visiting the dairy where Mr. Ananda Row explained in detail to His Excellency the lines on which working was carried. At about 8-15 the party motored back to the Collector's. At noon to-day His Excellency opened the Agricultural Conference and before that the Governor grants interviews to Mr. Venkail Krishna Nayanar and Rao Bahadur Arogyasami Pillai. In the evening His Excellency presides at the annual meeting of the Native Indian Association.

Central Provinces

Home Rule League.

Cause of C. P. Secretary's Arrest.

NAGPUR, July 10.

The following are extracts of the speech for which Mr. N. K. Vaidya, Pleader and Secretary of the Home Rule League, Central Provinces Branch, has been arrested at Damoh on the 5th instant, under section 124-A:—(1) Does anybody consult you when settlement is being done as to how you maintain yourself, what are your circumstances, how much you spend, how many dependents you have? What rent ought to be

assessed without any enquiry. The rent is assessed according to their sweet will. (2) The Tahsildar is appointed to make realisations. What is to be done? The stream of money flows to England. War loan is being demanded. There is no money. So where is it to come from? India is something like a sugarcane tree. The juice is extracted, but the root should be left alone. If the root is also gone then how can you enjoy the cane? If the root is eaten up then you are also gone and we are also gone.

(3) Even in Commerce the English have taken away everything. Cotton was produced in our country. It was then shipped to Manchester on payment of freight. There it was manufactured into cloth. The manufacturers send it back to India on payment of freight. When the necessity arose these goods had to be bought at high prices. When cotton is grown here why should not cloth be manufactured here. The whole idea is that if all sorts of factories were established here the European merchants would be starved. (4) Dhosi worth Rs. 2 now costs Rs. 7-8 0. Why is this? Is it on account of India? No. It is on account of England. The idea is Europeans may flourish; India may fall into the well if necessary. There are no goods in India. Ships do not arrive from England. They are sunk. Have we caused any loss to the King-Emperor George V? No one enquires who caused this loss. If anybody says this he is considered seditious under the Defence of India Act. The Hindus and Mussulmans are asked to join Labour Corps. It is a dishonour to us. Why are we not sent to the fighting line? We are prepared to fight and die. We are not coolies.

The Indians Reforms.

Press Opinions.

The "Morning Post"

LONDON, July 8.

The "Morning Post" again attacks the Chelmsford-Montagu proposals and declares that no political concession will satisfy the Indian extremists who only want to get the British out of India. "We are trying to placate the implacable and feeding the unappeasable with power by destroying the real power of the Government of India. Even if we could placate the so-called political leaders of India, are they worth placating since the Report itself admits that their authority is in no way universally acknowledged and may in emergency prove weak."

Indian Press Comments.

CALCUTTA, July 10.

Referring to the suggestions made in the Reform Proposals of increasing the number of Indians in Government positions the "Englishman" asks: "What change has taken place since the introduction of Morley-Minto reform scheme or sitting of the Public Services Commission? The only difference that we can see is that the Indian politician has become even more violent, more irresponsible, more violent in his speaking, while the press has followed suit. But the capacity for self-government, in constructive criticism as distinguished from destructive vanity and in industrialism is practically 'nil,' yet two highly placed constitution makers recommended that to which a proportion as thirty-three per cent. of superior service should be recruited in India and this number should increase at the rate of one and half per cent. every year. In addition to this figure Indians can be recruited in Europe so that within a very short time, within perhaps a decade, the preponderating proportion of European recruits will have disappeared.

Mr. Kelkar interviewed.

BOMBAY, July 11.

Mr. N. C. Kelkar of Poona, Editor of the "Kasari" and the "Maharashtra," in an interview expressed his opinion on the Reform Scheme as cruelly disappointing. He said he saw in it an honest effort on the part of Mr. Montagu and Lord Chelmsford to do something new and satisfying the aspirations of the Indians, but in actually investigating the golden mean between the extremes of surrendering everything and conceding nothing official bias has unconsciously prevailed and while only an infinitesimal fraction of real power is given to the people the bulk of it had been securely reserved for the bureaucracy. It is extremely melancholy to see such high-minded statesmanship so barren in results. The solidarity of the Executive Government with so many various elements is it was a forlorn hope. The whole scheme of transferred departments under a so-called responsible minister might appear to be almost a wiser design to let Indian leaders to be stewed in their own juice as it were. Mr. Montagu forgets that utter loss of faith in the honesty of rulers to make good their pledges is the one single central fact in the whole Indian situation and if the Indian people could believe they might securely rely upon any one Englishman or class of Englishmen in India or Europe to effectively guarantee the performance of political pledges they would agree to accept self-government in even twenty instalments. The draftsmanship of the report is immensely preferable to its statesmanship. The Avatar of Lord Durham has been resurrected, but unfortunately fallen on evil times or perhaps it is the place that matters rather than the times.

The Calcutta Leaders' Opinion.

CALCUTTA, July 11.

Though the memorandum of Indian constitutional reforms, issued by Mr. Montagu and Lord Chelmsford, has been before the public only for three days and consequently it is now too early to expect any considered opinion on the part of the people on the proposals, it is however interesting to note the first general impression created in the minds of the leaders of various schools of political thought and representatives of various interests. A representative of the Associated Press of India called on some twenty-four leading European and Indian citizens of Calcutta with a request to be favoured with an expression of opinion on the reform scheme.

The Hon. Mr. Eden.

The Hon'ble Mr. Eden said: I should say that the document discloses a very honest endeavour to deal with the political situation, but many points now left for

future decision oppose the proposals. The acknowledgment that such a thing as the electorate does not exist and the want of definite understanding as to the position which the Europeans will hold under the proposals appear formidable obstacles which require further elucidation.

The Hon'ble Mr. Frank Custer.

The Hon'ble Mr. Frank Custer expressed general approval. He added that the fact that all the members of the Viceroy's Council, India Council and the deputation that came out to India with Mr. Montagu and gave their approval to the principles of the scheme was a matter greatly in favour of the report.

Mr. Crum.

The Hon'ble Mr. Crum said that he would admit the scheme showed that an earnest effort had been made to solve India's political problem. There were certain details with which he was not satisfied, but it was yet premature to give definite opinion on details. He, however, emphasised that no changes made with regard to the Indian Civil Service should be of such a character as to militate against the basic class of Englishmen coming out to India. The service should be always kept at a level where it would attract the best men. Generally speaking, there were possibilities in the scheme and no saw no reason why a workable scheme could not be evolved out of it.

Mr. Pugh.

Mr. A. J. Pugh whole heartedly supported the scheme.

Mr. Arden Wood.

The Hon'ble Mr. Arden Wood said:—The report impresses me at a cursory glance as a statesmanlike document and I am inclined to think that its perusal will allay some apprehensions and reawaken in many good hopes for the future of India. I have read with especial pleasure the just and generous reference to the obligation accepted on behalf of the Government to see that the interests of Anglo-Indian community are not prejudicially affected by whatever constitutional changes made.

Sir K. Mukherjee.

Sir K. Rajendranatha Mukherjee said: In my opinion the scheme is well conceived and will meet though not fully the aspirations of all sections of the community. If we the people of India exercise the powers proposed to be conferred upon us conscientiously and with a full sense of responsibility I feel confident that after a period of ten years the British Government will concede further substantial powers in the direction of self-government. It now rests with us to prove that we are competent to conduct the affairs of state to the extent the scheme authorises and also to prove that further powers can safely be entrusted to us.

Sir K. G. Gupta.

Sir K. G. Gupta cordially supported the scheme, but the success of the scheme, he said, depended upon the two committees that would be appointed. The military question should have been more boldly faced as responsible government would not mean much without a national army. He had however no doubt that a great beginning had been made.

Mr. S. N. Banerjee.

Mr. Surendranath Banerjee was for accepting the scheme and pressing for more. A good deal of modification and expansion ought to be made, but he had no doubt that the scheme was the first definite stage in the road to Responsible Government. Certain principles, which were sought to be introduced in Provincial Councils, were left out of Imperial Councils. This defect should be rectified. The success of the scheme as well as the popular acceptance of it depended upon the nature of the franchise, the character of the departments transferred and the extent of popular control over the budget both in Imperial and provincial Councils.

Sir D. Sarvadhikary.

Sir Devaprased Sarvadhikary said that the scheme was undoubtedly the first stride towards the goal long in view. The scheme was an immense educational agency. It provided notable aid towards self-realization and rekindling the long dormant consciousness of the people. The report was a recognition of the great historical fact that the British India rule did not rest on conquest or triumph in war but on a moderate and well conceived partnership by representative people of the day with foreigners in whose strength and sense of justice of fairplay they had supreme faith from the outset.

Mr. Chakravarti.

Mr. B. Chakravarti said:—At first blush the scheme appeared to me highly disappointing for in effect it is not a concession of Responsible Government. It seems to me that the position of the Government of India becomes strengthened rather than weakened as against public voice. So long as the people have no voice over the Government of India, which again is supreme over local Governments, there is not even a beginning of Responsible Government. As regards Provincial Governments the scheme is open to the vice of government by compartments and apart from that no useful discussion can now take place, regard being had to the fact that the question of transferred powers, franchise and electorates are left to be settled by the decision of committees hereafter. The scheme is based upon distrust of the people and the fetish of interest of peace, order, and good government is worshipped throughout and everything is sacrificed to this Moloch.

Mr. P. C. Mitter.

The Hon'ble Mr. P. C. Mitter said:—I cordially approve of the principles indicated in the report but I believe much will depend on the report of the Two Committees proposed.

Mr. R. C. Banerjee.

Mr. R. C. Banerjee said:—It seems to me that the scheme goes far towards satisfying all reasonable demands. It makes a very great advance towards Responsible Government.

Mr. Chaudhuri.

Mr. J. Chaudhuri said:—So far as the principle of the reform scheme goes specially with reference to the introduction of the element of responsible government in province, I generally approve of it. Ministers should in my opinion be responsible to the Legislative Council from the very beginning.

See Page No. 8.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

పింగళి సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, వైదిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలెక్షనం చేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మూత్రమే సిద్ధముచేసి యుండుటవలన కలయూహావృత్తి వానికొను టుచితము. మొ. రు. 2-0-0
 ఆంధ్రదేశపుత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
 " ఆంధ్రసంవత్సర " " " 0-12-0
 ఆంధ్రవారపుత్రిక సంవత్సర, లేక దినపుత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, థంబుచెట్టి స్థితి మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

తామరతైలము	గజ్జికైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుచెట్టి స్థితి మదరాసు.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐరోపా సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆవరితులకు రక్తముకలన జనించు కాడ్డమలకు కీరీడువలన వచ్చును. కురుపులన, మచ్చలన, గండమాలలన తుండ్లను, ప్రాంతిసంపులను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తకుశ్చకారిణి (28)

కనావధిసారసవరిల్లా గల మిచ్చుట నిగ్గులయము, సహజమైన మధ్యకచ్చిన అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. కీరమునందలి పాదరసదోషములను, వలబద్ధకమును కాల్చిసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి రక్తమును కుశ్రపరచును. కీరరాశిగలయును గలగజేయును. 16 రోజులవరకు వుండుటకు 4 రోజుల బుడ్డిలో అమృతము.

(ప్రాప్తి)దగు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫనస్వాడి. నెం 2 బొంబాయి
 Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికబాషాలివి ప్రశంస

ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము.

మొ. రు. 4-0-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్ర వర్ణకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది ప్రయుక్త కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే

వ్రాయబడినది. మొ. రు. 0-4-0 పోస్టేజీ (కలెక్షన్)ము

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము 7, తంబుచెట్టి స్థితి, మదరాసు.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్యోపధములు.

కంతమూర్తము పండ్లతోమటకు ...	0.2
చీరసాదనము మూత్రము అశ్లేషమునకు ...	1.4
చెంచుకలహరి పండ్లతోమటకు ...	0.3
నలభుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1.0
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12
మూలకంకకు తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.12
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.8
శీతాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4
కలరామూత్రము వాంతిశేరులకు ...	0.8
గజ్జికైలము గజ్జికైలకు డబ్బీ 1-కి ...	0.4
కామసిద్ధిరము సీసా 1-కి ...	0.8
చలకు మందు సీసా 1-కి ...	0.4
కామర తైలము; కామర, శీతుకు ...	0.8
కష్టకు తైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.4
మంద్రాక్షరము సీసా 1-కి ...	1.0
విషహరి కీరపండ్లకు దగ్గుకు ...	1.4
కష్టహరిహార్దం శుభ్రములకు డబ్బీ 1-కి ...	0.8
వాయువుపోటుకు మందు ...	1.0

కేరళాశాఖ కేరళాశాఖ కేరళాశాఖ

మోహినీతైలము మొ. రు. 0.12	బుగ్గెరుకుకు	0.12
శోమహరి మొ. రు. 0.8	ఉడుకుకు	0.8
శుభ్రమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8	
కస్తూరిమూత్రము పెద్దని, మంచిని 50-కి	0.10	
శుభ్రాశి మూత్రము	1.0	
శుభ్రాశి తైలము పుండ్లకు	1.0	
నిరేచనము: కుమూత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0.8	
గ్రహాశి మూత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0.8	
కీరజేదన మూత్రము తలనొప్పులకు...	0.12	
కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8	
కీగకు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0	
కుసుమారి మూత్రము, కుసుమార్వాధులకు	1.0	
మందుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8	
గుండరితైలము, ముఖకాంతికి	0.8	
పగుళ్లకు తైలము శీతలగుళ్లకు	0.8	
కస్తూరిహరి చెవిపోటుకు	0.8	
జులూరి మూత్రము మలబద్ధమునకు	0.8	
జంతుపాలహరి ఎముకలకు	0.8	

అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు అందు బొంబాయి.

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాపధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రథమమైనది.

1 పౌను సీసా రు. 0-12-0.

చంద్రవభగుటి

మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు. 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1 పౌను సీసా రు. 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియువాండ్లయభివృద్ధిలో జరుపవలయును.

జాండూ ఫార్మస్యూటికల్

వర్షా

అయుర్వేద యాపధముల శేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
 388 The Ayurvedic Pharmacists.
 Elphinstone Road, Bombay, 13

అమృతార్ణవ అపలేహ్యము.

ఈ శాస్త్రము రక్తమును శుద్ధిచేసి వీర్యమును పెంచుచి బలమును కలిగించి యువ్వకలనము చేసి కేవల మంటల పోగొట్టును. మెదడును చుట్టచేసి కీరమునకు లేజమ్మును కలిగించును. దీర్ఘజీవ, భేదము, తలనొప్పి, రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పకు నివారించును.

219 అర్ధపౌను డబ్బీ 1-కి రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్, ఆరంకనిగ్రహ కోవధాలయం, 157, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

301 పాశ్యపు పేంకటాచల

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయహార కస్తూరిమూత్రల నివృద్ధినకు మరికింపును.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మూత్రమే క; బర్బా, సిలోక, మలియప్పేట్, గోనా, ఫీజి, ఐలెండ్, ఈస్టాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకయొక లోకామయహార" కస్తూరి మూత్రల సీసా మీ యింట నున్న మెడల, మాటికి కైదుకాసయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీరలము, కీరవాతము, అశ్లేషము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అశారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న చిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మర్రియననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథ ప్రసవనే వాక్యవ్యయగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధముల బతుకట్టియు మరణయోగకరములగు కీర్వాటక మూలికలనుండియే యాపధములను తయారు చేయుచుండును.

విజ్ఞతైన యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా యింట్లకు అందును; చూచి తీసికొనవలెను.

అమృతాంజనము, ప్రతిసీసాలో నూటి యుండును. కీరమూత్రము సీసా 4 అంశాల, మూత్రమే.

1 సీసాలు నోకనూరి తేమ్మనూరిన

కుపూల ఖయ్యతోచేరి యా 1-0-0

25. సీసానూరినూరి కీరనూరి 2-12-0

25. సీసా నూరినూరి గోనిన 0-0-0

సమస్తరోగములకు మూత్రక అయుర్వేద

ప్రతి సిద్ధాపథమును కొరవడు.

వినియోగము:— ప్రతి సీసా రాసుపై వైద్యశాల, మదరాసు

